

9-16

Чи зможе Україна виторгувати для себе прийнятну ціну на газ. Якою вона може бути, коли і за яких умов це станеться? Які форми домовленостей можливі й чи не призведе це до здачі вітчизняної газової труби Росії, як це вже зробили Білорусь та Молдова? На ці та інші дискусійні питання «УК» попросив відповісти провідних вітчизняних експертів.

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ
ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

ЧЕТВЕР, 22 ГРУДНЯ 2011 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№ 239 (4637)

ЦИТАТА ДНЯ

МИКОЛА АЗАРОВ:

«Якщо в 2008 році інфляція становила 25%, в 2010-му — 9%, то до кінця 2011-го вперше за багато років не перевищить 5%».

Прем'єр-міністр про реальні результати антикризової політики уряду

3

Землю ще рік не продаватимуть

ЗАКОНОТВОРЧИСТЬ. Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України щодо заборони на відчуження та зміну цільового призначення земель сільськогосподарського призначення». Згідно з документом, мораторій на продаж землі продовжено до 1 січня 2013 року.

Зокрема законом передбачено, що до цього терміну не допускається: купівля-продаж земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної та комунальної власності, крім вилучення (викупу) їх для суспільних потреб; зміна цільового призначення земельних ділянок, які перебувають у власності громадян і юридичних осіб для ведення товарного сільгоспвиробництва, земельних ділянок, виділених власникам земельних паїв для ведення особистого селянського господарства, а також земельних паїв, крім передачі їх у спадщину, обміну земельної ділянки на іншу відповідно до закону та вилучення (викуп) земельних ділянок для суспільних потреб.

До 1 січня 2013 року заборонено внесення права на земельний пай до статутних фондів господарських товариств, повідомляє УНІАН.

ЦИФРА ДНЯ

50–70 млрд грн

планується залучити до бюджету протягом наступних трьох років від виконання Держпрограми приватизації

Споживчі кредити-2012: після дощиків у липні?

ГРОШІ. Наступний рік у сфері видачі споживчих позик обіцяє докорінні зміни: вже з другої половини року відсоткові ставки можуть знизитися на 10%

Малюнок з сайту edant.net

5

«Усе, що зробили, дає надію на майбутнє»

ПІДСУМКИ. На традиційній для кінця року прес-конференції

Президент говорив про здобутки влади та пообіцяв не звертати з реформаторського курсу

Катерина МАЦЕГОРА,
Вадим ПРОЦІШИН,
«Урядовий кур'єр»

Влада заклала основу для поліпшення життя громадян, незважаючи на те, що час був непростим і напруженим.

«Минулий і 2010 рік — це було своєрідне закладення фундаменту. Я вважаю, що, за великим рахунком, нам вдалося витримати в дуже непростій ситуації й знайти різні рішення», — сказав Віктор Янукович.

За його словами, кілька днів тому Україна підбила підсумки спільного з європейськими партнерами шляху, підготувавши нові правові межі відносин — питання асоціації й всеохоплюючої та поглибленої зони вільної торгівлі. А наступного року ми вже

перейдемо до переговорів щодо встановлення чітких часових рамок досягнення безвізового режиму.

Президент також відзначив стійке зростання економіки України в 2011 році, найбільший за всі роки незалежності врожай

зернових. Окрім цього, створено нові умови для розвитку бізнесу, запровадив Податковий кодекс, темпи залучення іноземних капіталів прискорилися майже на третину, і на 40% зріс український експорт.

2

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України з 21 грудня 2011 року

USD 798.9900
за 100 доларів СШАEUR 1044.5995
за 100 євроRUB 2.4928
за 10 рублів

/ AU 128237.90

AG 2339.44

PT 113456.58

PD 49297.68
за 10 тройських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

«Усе, що зробили, дає надію на майбутнє»

Підсумкова прес-конференція глави держави тривала понад дві години

(Закінчення.

Початок на стор.1)

Реформи потрібно поглиблювати

Відновлення економічного зростання минулого року дало змогу підвищити пенсії, зарплати і соціальні виплати громадянам. «Це відбулося не настільки, як нам хотілося, але ми рухаємося вперед», — акцентував глава держави. Він зокрема нагадав, що, порівняно з ситуацією на початок року, зросла допомога, яка видається при народженні дитини: на першу дитину — на 6,7 тис. грн, на другу — 12,5 тис. і на третю — 25,1 тисячі. А збільшену допомогу при народженні вже отримали 227 тисяч українських сімей.

Говорячи про економічні здобутки, Віктор Янукович підкреслив наступне: за результатами року очікується зростання ВВП на рівні 5%. «Ми створили нові умови для розвитку бізнесу. Запрацював прийнятий раніше Податковий кодекс... Малий бізнес отримав нові полегшення: правила гри у вигляді оновленої спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності. Прибираються зайві заборони, ліцензії, дозволи... Нові правила гри вже позитивно сприймаються бізнес-середовищем», — зауважив Президент.

За його словами, Україна завершує непростий 2011 рік із низкою позитивних рішень, а в наступному році наша держава продовжить рухатися шляхом реформ. «Найголовніше: все, що нам вдалося зробити, — це вже той позитив, який дає надію на майбутнє. У нас завжди була, є і буде віра у власні сили, можливості нашої країни. З такою вірою ми живемо і будемо жити. Наступний рік, я переконаний, також дасть позитив», — сказав глава держави.

Безумовно, зауважив Президент, швидкість і глибина реформування країни залежить від багатьох складових — у тому числі від підготовки виконавців та розуміння суспільства. Відтак у наступному році головний акцент буде зроблено на поглибленні реформ на регіональному та місцевому рівнях. «Ми передбачаємо створення міцних горизонтальних зв'язків між регіонами та місцевими громадами, посилення мікрорегіонального співробітництва, активну політику регіонів із залучення інвестицій — у тому числі через формування інноваційно орієнтованих господарських кластерів», — наголосив Віктор Янукович.

За його словами, важливі кроки будуть також зроблені у забезпеченні прозорості та ефективності державного управління: «Ми прийняли закони та рішення, спрямовані на боротьбу з однією із головних перепон на шляху реформ — корупцією в державному секторі».

Соціальний сектор — передусім

Соціальний сектор — передусім

В Україні продовжиться робота зі створення в житлово-комунальній сфері стимулів для з'яви мереж об'єднаних співвласників житлових будинків. «Питання встановлення тарифів розглядатиметься «під мікроскопом». Ми робитимемо все, аби не допустити, щоб прорахунки, які мають господарюючі суб'єкти, покладали на плечі людей. Люди повинні мати право отримувати справедливі тарифи», — сказав глава держави. Саме тому нині створюється конкурентне середовище для постачальників послуг ЖКГ як за ціною, так і за якістю.

За словами Президента, у наступному році буде продовжено й реформування освіти та медицини. Він нагадав про прийняте рішення щодо створення Національної електронної бібліотеки.

А говорячи про особливу увагу влади до медичної реформи, Віктор Янукович зазначив, що наразі триває активна робота над відповідним законодавством: «Вже готові конкретні пропозиції з удосконалення системи медичних закладів та створення умов соці-

ального медичного страхування. Ми вже почали здійснювати перші кроки». Він зокрема нагадав, що у 4 пілотних регіонах України створено 160 центрів первинної медико-санітарної допомоги, а в рамках Національного проекту «Нове життя» відкриваються перинатальні центри.

Увага до кадрів

Президент має «серйозні питання» до роботи виконавчої влади, попри позитивні зрушення в економіці та початок реалізації важливих національних проектів. «Ціла низка прорахунків, інертність, а

що бентежила інформаційний простір останній час. За словами Віктора Януковича, він має досвід управлінської діяльності на різних рівнях і чітко розуміє, що робота одного посадовця може знівелювати результати цілого колективу. «Такі випадки є. Але звільняти когось — не самоціль. Головне — покращити роботу по тих напрямках, де є прорахунки. І де дозріли кадрові рішення, там вони прийматимуться негайно!» — заперечив глава держави. Проте він зазначив, що у тих випадках, де у чиновника може відкритися «друге дихання на дистан-

«Ми підходили і будемо жорстко підходити до прийняття кадрових рішень по тих чиновниках, які не відповідають вимогам часу», — наголосив глава держави.

іноді й прямий опір бюрократичного апарату стояли на заваді вирішенню багатьох питань», — сказав він.

Водночас глава держави позитивно оцінив роботу Кабміну: «За цей короткий період часу уряд і виконавча влада в цілому свою справу зробили».

А стосовно чиновників, які не справляються зі своїми обов'язками, будуть прийняті відповідні рішення. «Дуже часто нас не задовольняла робота урядових структур, місцевих адміністрацій. Можна наводити багато прикладів — вони були впродовж року. Але я хочу сказати, що ми підходили і будемо жорстко підходити до прийняття кадрових рішень по тих чиновниках, які не відповідають вимогам часу», — наголосив глава держави. За його словами, влада не приховувала і ніколи не приховуватиме недоліки — прорахунки треба своєчасно виправляти і ніколи не повторювати.

У зв'язку з цим журналістів зацікавила позиція Президента щодо ефективності діяльності певних міністерств. А саме можливість звільнення деяких урядовців, інформація про

чії», кардинальних рішень не ухвалюватиметься: «Хай спробує, можливо, він стане чемпіоном».

Відносини не для «галочки»...

Головне питання, яке цікавить не тільки журналістів, а й всю Україну — стан переговорного процесу з Російською Федерацією щодо можливого зменшення ціни на блакитне паливо та створення консорціуму, який опікуватиметься майбутнім української газотранспортної системи.

Передусім Віктор Янукович окреслив ситуацію, яка склалася на енергетичному ринку. Так, Україна щомісяця має сплачувати за спожитий газ близько 1 млрд дол. США. 500 млн з них держава отримує від внутрішніх споживачів. А решту потрібно знаходити з інших джерел: або вилучати з вітчизняної фінансової системи, або брати міжнародні кредити. А це аж ніяк не додає стабільності вітчизняній економіці.

При цьому Президент наголосив: у зв'язку з надвисокою ціною на імпортований газ товарам та про-

дукції вітчизняних підприємств практично неможливо конкурувати з іноземними. Адже ціна на газ закладається у собівартість. Відтак європейські промтовари дешевші від наших, а російські чи білоруські — значно дешевші від європейських.

Президент не приховував, що є загроза збільшення тарифів на газ для населення України. «Тарифи далі підвищувати немає куди. Ми не можемо перекладати проблеми на плечі наших громадян. Зважте, що ми підвищили тарифи на газ для населення на 50%, як того вимагав Міжнародний валютний фонд. Проте далі так не може тривати», — зазначив Президент.

Водночас із внутрішніми питаннями існують і зовнішні. Передусім це стосується започаткування кількох міжнародних газотранспортних проектів, зокрема, будівництва Північного та Південного потоків, через які російський та середньоазійський газ постачатиметься до Європи, минаючи українську трубу. У разі успішної реалізації цих проектів ми втрачимо транзит газу. А це — прямі збитки для українського бюджету, реальна можливість втрати одного із козирів впливу на теренах континенту.

Аби вирішити ці питання, глава держави окреслив три напрямки. По-перше, треба домовлятися з Росією про справедливую ціну на газ. Нині вона, без урахування знижки за Харківськими угодами, становить 515 дол. А це — набагато більше, ніж сплатує Європа. «Це неприємна ціна. Найвища у Європі. Вона дискримінаційна і знищує економіку України. Найоптимальніша ціна для нас — не більша 250 дол.», — заявив глава держави.

Він заперечив, що переговори з цього питання ведуться активно. Одним з головних аспектів процесу є створення консорціуму з управління українською ГТС. Віктор Янукович при цьому подробиці не деталізував, однак акцентував увагу на тому, що до

складу спільного підприємства мають входити три сторони: українська, російська та європейська. Цей наголос Президента, який кілька разів лунав у прямому ефірі на всю Україну, дає можливість говорити: задача вітчизняної ГТС Росії — лише чутки і домісли.

Головним завданням консорціуму, за словами глави держави, має стати модернізація ГТС та нарощування її пропускних можливостей, «аби замість багатства ми не отримали металобрухт». При цьому Віктор Янукович розкритикував деякі рішення держав-членів Європейського енергетичного співтовариства, що ігнорують позицію та національні інтереси України (яка теж є повноправним членом організації). Мається на увазі будівництво ГТС в обхід України. «У діях ЄЕС ми не побачили жодних позитивних результатів. Нас ігнорують, а рішення приймаються всупереч нашим національним інтересам. Якщо й надалі буде така динаміка відносин, то нащо воно нам? Для «галочки»? Віддавати данину моді?» — риторично запитав Президент.

У ході прес-конференції Президент відповів на чимало запитань представників мас-медіа, які стосувалися як загальнодержавних проектів і програм, так і його особистих інтересів. Було й кілька неприємних. Проте Віктор Янукович тримає марку: відповідав стримано та усміхався. До речі, глава держави звернувся до журналістів зі словами про те, що, зі свого боку, він особисто жорстко реагуватиме на будь-які спроби тиску на вітчизняні ЗМІ з боку чиновників, влади чи політиків, а також припинитиме будь-які дії, спрямовані проти гідності, життя і здоров'я працівників мас-медіа. Але при цьому попросив якісно та об'єктивно висвітлювати суспільно важливі події. «Цінність свободи слова не лише у праві говорити, що хочеш, а й у здатності говорити правду, чітко відрізняючи чорне і біле», — резюмував він.

Від нової угоди залежить доля держави

ЗАСІДАННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ. Проект бюджету 2012 року буде розглянуто після закінчення газових переговорів у Москві

Юрій МЕДУНИЦЯ,
«Урядовий кур'єр»

Відбудеться це найближчим часом. Зі столиці Російської Федерації Президент Віктор Янукович і Прем'єр-міністр Микола Азаров повернулися хоч і без конкретних результатів, проте з оптимізмом.

Пошук позитивного для України і прийнятного для Росії рішення триває не перший місяць. Північно-східного сусіда чинні угоди цілковито влаштовують, а от Україна намагається знайти юридичні формулювання, які стануть довготерміновим фундаментом для розвитку національної економіки. Відповідь на питання, що нині повисло в повітрі, буде компромісною. Наразі опрацьовуються аспекти обсягів прокачування газу, його вартості, створення газотранспортного консорціуму.

Для цього в Москві залишилися українська група експертів високого рівня на чолі з профільним міністром Юрієм Бойком і міністром юстиції Олександром Лавринюком. На них покладено відповідальність за остаточне узгодження спірних питань і доопрацювання формулювань нової угоди. За словами Миколи Азарова, від цього залежатимуть насамперед бюджетні параметри наступного року.

Тому з вуст Прем'єра прозвучала слушна пропозиція: «Якщо компромісу буде досягнуто буквально найближчим часом, одразу потрібно зібрати засідання уряду і розглянути необхідні рішення в комплексі, включаючи проект бюджету на 2012 рік».

У супрязі з громадою

Цілком природно, що наприкінці року Микола Азаров підбив певні підсумки роботи уряду і стану справ у державі. Минулий рік він охарактеризував як такий, коли на кону стояло питання виживання національної економіки. Натомість цього року глава уряду має підстави говорити про певні позитивні результати антикризової політики.

На підтвердження своїх слів він навів деякі цифри, які повинні засвідчити стабілізацію і розвиток. «Якщо у 2009-му дефіцит сектору державного управління сягнув чи не найбільшої в Європі позначки — 18%, то вже торік нам вдалося скоротити його приблизно до 5%, а поточного року дефіцит держбюджету становитиме не більше 3,5%, — продовжив Микола Азаров. — Друге, це стримування інфляції. Якщо в 2008 році вона становила 25%, в 2010-му — 9%, то до кінця 2011-го вперше за багато років не перевищить 5%. І нарешті,

Українські експерти залишилися в Москві для узгодження всіх нюансів нової газової угоди

два роки поспіль національна валюта залишається стабільною». За рахунок цього в уряді сподіваються вийти на докризовий рівень розвитку економіки вже наступного року.

Нагадав Микола Азаров і про перетворення в соціальній сфері на основі широкого соціального діалогу. Діалогу з громадськими організаціями усіх сфер життя: житлово-комунального господарства; захисту прав споживачів; охорони здоров'я, материнства й дитинства; підтримки молодих спеціалістів тощо. Глава уряду особисто проводив такі зустрічі, де мав нагоду з перших вуст дізнатися про проблеми людей, їхні надії, вислухати пропозиції. Часто їх брали за основу урядових рішень. Таким чином, на думку глави уряду, проводиться лінія участі суспільства у формуванні державної політики.

Цифри і кошти

Хоча проект бюджету ще належить розглянути, Микола Азаров окремо зупинився на його соціальних аспектах. Цей документ містить у собі збільшення прожиткового мінімуму і мінімальної заробітної плати майже на 14%. В середньому пенсії буде збільшено на 11%. На 20% більше отримуватимуть також інваліди війни.

На чверть (а конкретніше — на 25,5%) протягом 2012 року зросте посадовий

оклад працівника І тарифного розряду єдиної тарифної сітки. «Відчутно зросте заробітна плата всіх «бюджетників», — продовжив Прем'єр-міністр.

Вже з 1 січня понад 1 мільйон 200 тисяч медичних та фармацевтичних працівників державних і комунальних закладів отримуватимуть допомогу на оздоровлення у розмірі одного посадового окладу. На це в бюджеті передбачено 1,6 млрд гривень. Як і було обіцяно раніше, передбачено заохочення за обсяг та якість виконаної роботи для медичних працівників, що надають первинну медичну допомогу в регіонах, де реалізуються пілотні проекти реформування системи охорони здоров'я. Йдеться про Вінницьку, Дніпропетровську, Донецьку області та столицю.

А воїнів-інтернаціоналістів і постраждалих від Чорнобильської катастрофи глава уряду запевнив у тому, що програму забезпечення їх житлом буде продовжено. Для цього у державному кошторисі передбачено коштів в 1,6 рази більше, ніж цього року.

Загальний обсяг видатків державного бюджету наступного року на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам та тимчасової допомоги дітям становить, як запевнив Микола Азаров, безпрецедентну

суму — 30,2 млрд гривень. Це на 3 млрд більше, ніж у поточному році. Порівняно з 2010 роком розміри допомоги при народженні дитини у 2012 році буде збільшено в 2,2 рази.

На 21,5% більше, ніж нинішнього року, буде збільшено фінансування реалізації державних цільових програм та заходів програмного характеру з охорони здоров'я. Прем'єр мав на увазі програми імунопрофілактики населення, медикаментозного лікування хворих на гемофілію, онкохворих дітей, лікування, догляду й підтримки ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. А також заходи, спрямовані на запобігання та лікування серцево-судинних та судинно-мозкових захворювань.

Народ скаже — як зав'яже

Підсумки підсумками, цифри цифрами. Проте, найголовнішим є довіра людей до реформ, їхнє розуміння того, заради чого влада заходила в город городити. Про це Микола Азаров говорить мало не на кожному засіданні уряду і не лише там.

За його словами, «люди мають зрозуміти, в чому полягає їхня особиста вигода від реформ» важко не погодитися. Як і з констатацією такого факту: «Ситуація тут невтішна. Сьогодні понад 50% громадян не розуміють суті медичної та освітньої реформи, 65% — нічого не знають про реформу трудових відносин та ЖКГ. Це шокуючі цифри! — наголосив Прем'єр. — Як люди можуть повірити в реформи, якщо вони не знають, що у підсумку буде з ними та їхніми дітьми?»

Тож Микола Азаров вимагає від кожного міністра зробити принципові висновки. І наступний рік, хоч як це дивно, для кожного урядовця знову має стати періодом роз'яснення суті реформ.

ПРОШУ СЛОВА!

І навіщо нам отой Дід Мороз?

Лариса КОНАРЕВА,
«Урядовий кур'єр»

Пам'ятаю, як у дитинстві я злякалася Діда Мороза, якого батьки замовили, аби привітати мене з Новим роком. Великий, із гучним голосом і довгою білою бородою, у валянках і яскраво-червоному вбранні, він здавався мені таким страшним! Ані вмовляння старших, ані подарунок з мішка не могли мене виманити з іншої кімнати. Аби якось залагодити ситуацію, батько запросив гостя до столу. Коли Дід Мороз випив чарку і почав їсти холодець (зрозуміло, я підглядала і все це бачила), я насмілилася до нього наблизитися. І тут Дід зробив надзвичайну річ: задля контакту з дитиною відірвав від свого вбрання шматок оздоблення з вати, обсипаного битими ялинковими іграшками, і вручив мені. Це остаточно мене підкупило. Треба сказати, що той шматок від Діда Мороза я довго зберігала в окремій коробочці як найціннішу річ у житті...

Мені, на відміну від моїх батьків, важче: до традиційного новорічного Діда Мороза додалася обдаровування дитини від імені Святого Миколая. З подарунками під ялинкою все зрозуміло (до речі, сумнівів, що вони від батьків, у доньки ніколи не було). А от благодійник-чарівник зачепив її за живе. Почалося все з доброї традиції писати записочки з бажаннями святому і залишати їх на підвіконні. Ввечері писали, наступного дня перевіряли — чи забрав. Іноді «Миколай» одразу забрати не встигав. Дуже нервувала з того приводу — а якщо не здійсниться бажання? Навіть пояснювати доводилося, що він і так все знає! Потім ми відвідали батьківщину Миколая. Уявляєте, легенда наповнилася конкретним змістом. Віра в диво засіла намертво! Записки на підвіконні напередодні свята не з'явилися тільки вже в 10 класі, але хитре запитання «А Миколай мені щось подарує цього року?» прозвучало. Подарував. Косметику...

Навіщо дітям віра в чарівника? Адже про походження подарунків вони дізнаються досить рано, а от підтримання сімейної традиції вимагають практично до повноліття. Це правда, що подарунок від Святого Миколая свідчить про їхню відповідність вимогам до них: ну лякають же — «не будеш слухатися (добре вчитися), не буде подарунка». І от приніс — можна видихнути, залік здано!

Дехто каже, навіщо нам взагалі отой Дід Мороз? Згадайте, як ми самі чекаємо Нового року, з його передчуттям дива, приємних змін, чогось нового і радісного. Ми стаємо загадковими, приховуємо сюрпризи, які готуємо одне одному. Прагнемо створити затишну й святкову атмосферу вдома. Або придумуємо щось незвичайне, щоб зустріч Нового року була не банальною і запам'яталася. Ми прагнемо виявляти свої найкращі якості й дарувати близьким виключно позитивні емоції. Як добре в це вписуються Дід Мороз із Снігуронькою, які в нашій свідомості пов'язані з позитивними емоціями! Вони нагадують, що ми любимо і нас люблять, і як це гарно — ділитися радістю.

Дітям подобається перебувати в такій аурі добра й любові. А ще їм дуже важливо відчувати присутність поряд із собою того, хто може все. Спершу такими всемогутніми для маленької дитини є батьки. Поступово вона розуміє, що дорослі теж мають власні слабкості, не все знають і не все можуть. А от Дід Мороз, який зв'язує собою чарівний і реальний світи, завжди в нашій уяві залишається з необмеженими можливостями. Як же його не любити і не бажати, щоб він супроводжував все твоє життя!

В образах Діда Мороза і Святого Миколая зберігається наше дитяче світосприйняття, тому такі вони милі нам і в дорослому житті. А Новий рік завжди нагадує дитячий світ чарівної казки, в якій ми щороку прагнемо зануритися хоча б на одну ніч...

Швидкі й солодкі подарунки

Світлана ІСАЧЕНКО для «Урядового кур'єра»

БЛАГОДІЙНІСТЬ. П'ять загальноосвітніх навчальних закладів Заставнівського, Новоселицького, Кельменецького, Сокирянського та Хотинського районів Чернівецької області отримали новенькі шкільні автобуси, придбані за кошти державного бюджету. Це 14 таких автобусів (є вже 96) і область буде нарешті цілком забезпечена транспортом для організованого підвозу учнів сільських шкіл.

— Наступного року ми цю проблему остаточно розв'яжемо, — запевнив голова Чернівецької облдержадміністрації Михайло Папієв. — Влада і надалі надаватиме підтримку освітній галузі, сприятиме її розвитку та модернізації, щоб діти мали змогу навчатися і виховуватися у сучасних умовах.

А учні села Зруб-Комарівці, що в Сторожинецькому районі, відтепер мають сучасний спортивний комплекс площею у 620 кв м, на спорудження якого з державного бюджету було витрачено понад 2,6 млн.

Особлива увага — школам-інтернатам, де живуть і навчаються діти-сироти, діти з особливими освітніми потребами. У ці дні від держави і спонсорів, окрім грошової допомоги і, звичайно, різноманітних солодощів, вони отримали 16 комп'ютерних класів, а також ноутбуки та інтерактивні дошки. «Це наші діти і ми, дорослі, повинні робити все від нас залежне, щоб вони постійно відчували нашу турботу, опіку держави, і знали, що їхні мрії обов'язково збудуться», — зазначив Михайло Папієв.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Державне казначейство України — своєрідна держава в державі, що має свій прапор, гімн і навіть герб. Воно управляє ліквідністю єдиного казначейського рахунку. Ця поважна структура стоїть на захисті інтересів держави. Про те, як контролюється більш як половина фінансових ресурсів країни, розповість заступник голови Державного казначейства України **Людмила Василівна ПІЗАТУЛІНА**. Поставити свої запитання ви зможете **23 грудня з 12.00 до 13.00** за телефоном: **253-15-83**. Крім того, можете надсилати запитання на електронну скриньку: **mrich@ukcc.com.ua**

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 7 грудня 2011 р. № 1254
Київ

Про внесення змін до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для відшкодування витрат державних підприємств зв'язку, пов'язаних з розповсюдженням вітчизняних періодичних друкованих видань

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**
Внести до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для відшкодування витрат державних підприємств зв'язку, пов'язаних з розповсюдженням вітчизняних періодичних друкованих видань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 р. № 275 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 20, ст. 852), такі зміни:
у пункті 10 слова «Державною казначейською службою» замінити словом «законодавством»;
доповнити додаток 1 до Порядку після позиції
«Тернопільська 01192220 46001 м. Тернопіль, вул. В. Чорновола, 1» такою позицією:
«Харківська 22721970 51052 м. Харків, пл. Привокзальна, 2».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 14 грудня 2011 р. № 1261-р
Київ

Про подання на ратифікацію Верховною Радою України Імплементаційної угоди між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з матеріально-технічного забезпечення і обслуговування (ОМТЗО) про утилізацію стрілецької зброї й легких озброєнь, звичайних боєприпасів та протипіхотних мін типу ПФМ-1

Подати на ратифікацію Верховною Радою України Імплементаційну угоду між Кабінетом Міністрів України та Організацією НАТО з матеріально-технічного забезпечення і обслуговування (ОМТЗО) про утилізацію стрілецької зброї й легких озброєнь, звичайних боєприпасів та протипіхотних мін типу ПФМ-1, підписану 21 вересня 2011 р. в м. Брюсселі.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 12 грудня 2011 р. № 1275-р
Київ

Про делегацію для участі у переговорах щодо укладення Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про розширення співробітництва у газовій галузі

1. Утворити делегацію для участі у переговорах щодо укладення Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про розширення співробітництва у газовій галузі у складі згідно з додатком.
2. Надати главі делегації право вносити у разі потреби зміни до її складу, розподіляти обов'язки між її членами, залучати до роботи делегації в установленому порядку працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування за погодженням з їх керівниками.
3. Міністерству енергетики та вугільної промисловості, Міністерству закордонних справ підготувати та подати Кабінетові Міністрів України проект директив делегації для участі у переговорах щодо укладення Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про розширення співробітництва у газовій галузі.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Додаток
до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 12 грудня 2011 р. № 1275-р

СКЛАД
делегатії для участі у переговорах щодо укладення Договору між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації про розширення співробітництва у газовій галузі

БОЙКО Юрій Анатолійович	— Міністр енергетики та вугільної промисловості, глава делегації
БАКУЛІН Євген Миколайович	— голова правління НАК «Нафтогаз України»
ВІНОКУРОВ Сергій Олексійович	— директор дочірньої компанії «Укртрансгаз» НАК «Нафтогаз України»
КЛІМІН Павло Анатолійович	— заступник Міністра закордонних справ — керівник апарату
КОПИЛОВ Вадим Анатолійович	— перший заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі
РИБАК Сергій Олександрович	— заступник Міністра фінансів
СЄДОВ Андрій Юрійович	— заступник Міністра юстиції — керівник апарату
ЯКОВЛЄВ Юрій Віталійович	— заступник Голови Фонду державного майна

Канікули «несувороного режиму»

ГУМАННІСТЬ. З Нового року засуджені отримують право на відпустку

Олександр БІТТНЕР,
«Урядовий кур'єр»

Отож чутки про те, що з наступного року ув'язненим дозволять брати відпустки з в'язниці, справдилися: днями міністр юстиції Олександр Лавринович підписав наказ, згідно з яким як заохочення за сумлінну поведінку і ставлення до праці засудженим може бути надано дозвіл на поїздку в гості до близьких родичів. Щоправда, не в будь-який момент, а лише у святкові, неробочі та вихідні дні.

Більш того, засуджені, які відбувають покарання в колоніях з мінімальним рівнем безпеки і з полегшеними умовами утримання, тобто ув'язнені за дрібне хуліганство, незначні крадіжки чи шахрайство, матимуть право на щорічну відпустку за межі колонії тривалістю 14 календарних днів. Так само короточасний виїзд за межі колонії (правда, тривалістю до десяти днів без урахування часу перебування в дорозі), може бути дозволений і ув'язненим жінкам, які мають дітей у будинках дитини при виправних колоніях, але хочуть їх влаштувати у сім'ї родичів, опікунів чи в «цивільні» дитячі будинки. В'язням також дозволять поїхати додому за певних виняткових обставин, наприклад, на по-

Фото з сайту bigpicture.ru

За ґратами — теж люди

хорон близьких родичів або до дружини, яка народила дитину.

Зрозуміло, що на такі, з дозволу сказати, канікули «несувороного режиму» не можуть розраховувати засуджені за серйозні економічні та кримінальні злочини, а також злісні порушники правил відбування покарання в місцях позбавлення волі. Сподіватимемося, що такі вмотивовано обмежені новації в практиці пенітенціарної системи зможуть не лише істотно і в кра-

щий бік змінити морально-психологічний клімат у виправно-трудових колоніях, а й допоможуть хоча б декому посправжньому стати на шлях виправлення. Тим паче, що гуманізація поводження із засудженими цим не обмежується — за словами першого заступ-

ника голови Державної пенітенціарної служби України Сергія Сидоренка, з 2012 року передбачається збільшення житлової площі на одну особу з трьох до чотирьох квадратних метрів, а також зняття обмеження щодо телефонних розмов із засудженими.

ДОВІДКА «УК»

Сьогодні на обліку Державної пенітенціарної служби перебуває майже 306 тисяч осіб, з яких 154 тисячі — у слідчих ізоляторах та установах виконання покарань і ще майже стільки — на обліку кримінально-виконавчої інспекції.

Хоч по відео, аби допомогло

Олександр ВЕРТИЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

НОВАЦІЇ. На Сумщині відбувся перший особистий прийом громадян за допомогою відеозв'язку, який провела заступник голови Сумської облдержадміністрації Тамара

Іщенко. У такому режимі посадовець спілкувалася з жителями Краснопільського, Охтирського, Великописарівського районів та міста Охтирки. За її словами, така форма прийому надзвичайно зручна і вигідна як для посадовців, так і для громадян. І ті,

й інші заощаджують час і гроші, аби дістатися до місця зустрічей.

Відтепер прийом громадян з допомогою відео стане постійним. Чекає на реорганізацію й система телефонних «гарячих ліній», які будуть об'єднані в єдиний call-центр.

Це значно спростить процедуру телефонних звернень.

Найчастіше громадяни звертаються до представників влади з питаннями про працевлаштування, соціальні виплати матерям, одержання пільг на житлово-комунальні послуги тощо.

КАДРОВІ ПИТАННЯ

Президент України своїми указами
призначив:

ПОЛІЩУК Ірину Юріївну — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;
УЛАСЕНКО Олену Миколаївну — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;
РЕЧКАЛОВА Олександра Павловича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;
ГОРДІЄНКО Валентину Романівну — заступником Голови Державного агентства України з туризму та курортів;
ГРИГОР'ЄВА Дмитра Івановича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг;
ХІВРИЧА Юрія Єгоровича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг;
КАЛЬЧЕНКА Валерія Миколайовича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг;
ДУНАЙЛА Сергія Леонідовича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг;
УСАТЮКА Дмитра Вікторовича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики;
АНДРІЙЧУКА Юрія Андрійовича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики;
РОГОЗІНА Олександра Георгійовича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики;
РЕЗНІКОВА Геннадія Анатолійовича — Головою Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України;
СИРОТЕНКА Ігоря Васильовича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;
ЄЖОВУ Людмилу Михайлівну членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;
СЕРДЮКА Михайла Сергійовича — членом Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

звільнив:

УЛАСЕНКО Олену Миколаївну — з посади члена Національної комісії з питань регулювання зв'язку України;
РЕЧКАЛОВА Олександра Павловича — з посади члена Національної комісії з питань регулювання зв'язку України;
ПОЛІЩУК Ірину Юріївну — з посади члена Національної комісії з питань регулювання зв'язку України;
СИРОТЕНКА Ігоря Васильовича — з посади члена Національної комісії з питань регулювання зв'язку України;
ЄЖОВУ Людмилу Михайлівну — з посади члена Національної комісії з питань регулювання зв'язку України;
СЕРДЮКА Михайла Сергійовича — з посади члена Національної комісії з питань регулювання зв'язку України;
ГРИГОРОВИЧА Олександра Івановича — з посади заступника Голови Державної інспекції сільськогосподарства України;
ГРИГОР'ЄВА Дмитра Івановича — з посади члена Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України;
ХІВРИЧА Юрія Єгоровича — з посади члена Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України;
КАЛЬЧЕНКА Валерія Миколайовича — з посади члена Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України;
ДУНАЙЛА Сергія Леонідовича — з посади члена Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України;
АНДРІЙЧУКА Юрія Андрійовича — з посади члена Національної комісії регулювання електроенергетики України;
МЕРКУШОВА Віктора Тимофійовича — з посади члена Національної комісії регулювання електроенергетики України;
ТЕЛИЧКА Костянтина Івановича — з посади члена Національної комісії регулювання електроенергетики України;
НЕТУДИХАТУ Леоніда Івановича — з посади Голови Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України;
ЗАРУДНУ Наталію Миколаївну — з посади Надзвичайного і Повноваженого Посла України у Федеративній Республіці Німеччина.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Споживчі кредити-2012: після дощик у липні?

Олег ГРОМОВ,
«Урядовий кур'єр»

Цього року склалася так звана двоетапна динаміка видачі споживчих кредитів комерційними банками. Так, в очікуванні подальшого поліпшення фінансово-економічної ситуації фінустанови, починаючи із березня, стали значно збільшувати обсяги наданих споживчих позик (якщо у лютому цей показник становив 4,5 млрд грн, то у березні — 7,6, у липні — 8,4 млрд). Однак жорстка криза ліквідності, яка розпочалася у серпні й тривала майже до грудня, вельми відчутно вдарила по надіях і банків, і споживачів на отримання доступних та недорогих кредитів.

«Беззастава» дивує

Це все відбулося і на статистиці. Вже у вересні 2011 року, як свідчать дані НБУ, було видано позик на 7,2 млрд грн. Правда, інша картина у сфері надання іпотечних позик. Так, з початку і до кінця року відбувається постійне зростання обсягів такого кредитування, але цифри на порядок нижчі, ніж у споживчому сегменті, — із 0,227 у січні до 0,557 млрд грн у жовтні.

Що стосується ставок споживчого кредитування, то, дивуються експерти, приміром, із компанії «ПростобанкКонсалтинг», усупереч подорожчанню позик для населення, середні показники за беззаставними кредитами знижуються. До того ж, теперішні їхні темпи випереджають навіть літні показники (зниження на 1—2% на місяць). Тож наприкінці 2011 року ставки за такими видами кредитів терміном на 1 рік становлять у середньому 51,7%, на 2 роки — 53,36%, на 3 роки — 50,41%.

А ось відсотки на споживчі кредити під заставу нерухомості трохи підвищилися і становлять 24% терміном на 1 рік, 22% — на 2 роки, та 22,6% — на 10 років.

Середні ставки на купівлю авто до кінця 2011-го будуть на рівні 21—26% річних. Слід додати, що незначна кількість банків пропонує такі позики терміном до 3—6 років. Основна частина фінустанов твердо «зупинилася» на цифрі 1—2 роки.

Щодо іпотеки, то тут, як кажуть, ставки продовжують брати нові цікаві висоти. За останні два місяці реальні ставки за позиками на вторинне житло в середньому на ринку збільшилися на

Динаміка видачі споживчих кредитів у 2011 році (включаючи автокредити), млрд грн

Джерело: Національний банк України

0,9—1,35%. Найбільше подорожчали кредити терміном від 1 до 5 років — вони становлять 20%. Однак до такої позначки почали «підходити» і 10—15-річні позики.

Ще швидшими темпами подорожчають середні ставки позик на купівлю житла на первинному ринку. Так, вони «підскочили» на 1—1,9% і нині їх можна взяти під 18,4—19,4%.

Слід зазначити, що деякі банки збільшили цього року обсяги кредитування на 80—90% порівняно із минулим. Так, приміром, Альфа-Банк нещодавно оприлюднив інформацію, що наприкінці 2011 року вийшов на докризисний рівень споживчого кредитування і

планує розвивати цей напрямок у подальшому.

Розширення практики

Втім, загальна кредитна картина 2011 року не така вже й райдужна. Як зазначає генеральний директор компанії «КредитМаркет» Ігор Дурицький, якщо у 2008 році фінзаклади видали споживчих позик (без іпотечних) на 123 млрд грн, то на кінець цього року — лише 80 млрд грн.

На що можна чекати потенційним кредитоотримувачам у 2012 році і як житимуть у цьому контексті комерційні банки?

По-перше, комбанки, на думку експертів, доволі

жорстко підходитимуть до оцінки позичальника. «Думаю, що фінустанови наступного року зосередяться на автокредитах та наданні коротких беззаставних позик на купівлю споживчих товарів. Цілком логічно, що ставки до закінчення першого півріччя будуть вельми високими. Втім, із літа 2012 року ефективна ставка за кредитами готівкою повинна істотно знизитися — на 10%. На автокредити ставки до липня також знижуватися не повинні», — зазначає І. Дурицький.

На думку фахівця, ефективна середня ставка (із комісіями тощо) іпотечних кредитів в 2012 році становитиме 24—27% річних.

Як вважає перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень Ярослав Жаліло, звичайно банки й надалі розширюватимуть практику видачі споживчих кредитів, адже зараз, коли вони не мають значних коштів, такий вид надання позик значно поліпшує їхню фінансову діяльність. «Проте не слід забувати, що такі дрібні кредити ризиковані, адже оформлюються за спрощеною системою документації. Тому можливе і посилення вимог до оформлення таких позик. Утім, у таких кредитах зацікавлені не лише банки, а й торговельні мережі, і я думаю, що обидві сторони знаходитимуть багато програм надання позик», — зазначає він.

Щодо розвитку іпотечного кредитування у 2012 році, то експерти схильні вважати, що для зростання його обсягів у країні немає ресурсів. Не додають його і «материнські» західні фінустанови своїм українським «дочкам». Однак Я.Жаліло впевнений, що так звана друга хвиля кризи мине вже до липня 2012 року і з осені ситуація у кредитно-фінансовій системі України докорінно зміниться на краще.

Якщо горілка якісна, то ковбаса – не дуже

ЕКСПЕРТИЗА. Щоб не помилитися з вибором продуктів харчування, треба твердо засвоїти правила цього процесу

Ірина ПОЛЩУК,
«Урядовий кур'єр»

Ми є тим, що їмо. З цим стали твердженням навряд чи хтось сперечатиметься. Проте сьогодні більшість споживачів упевнена: ми споживаємо не просто неякісну, а дуже неякісну їжу. Наштовхують на цю думку дослідження, які проводять громадські організації. Проте є серед них і такі, що стверджують: на споживчому ринку не все так погано, як здається на перший погляд.

Уже звичні фальсифікати

— Ми постійно проводимо тестування продуктів харчування, тому не з чуток знаємо, що відбувається насправді, — переконує президент Центру споживчих експертиз «Тест» Валентин Безрукий. — Звісно, я розумію, що ми не охоплюємо всіх продуктів, та дослідження наш центр проводить уже не один рік. Саме тому переконаний, що стверджувати, мовляв, у нас все погано, — не можна. Приміром, недавно ми досліджували ковбаси, в результаті з'ясували, що частина з них якісна, а частина — ні. Тому в споживача є вибір, який про-

дукт купувати. На мою думку, головне — коли у нас є з чого вибирати.

Проте є напрямки в харчовій промисловості, якими Україна може пишатися, — це горілчана промисловість. Щодо молочної продукції, то її варто розділити на кілька груп — безпосередньо молоко та продукти з нього. Якщо йдеться про молоко — цей продукт якісний. Лише раз у молоці, виготовленому в Харківській області, виявили олію. Хоч для цього продукту характерна інша проблема — мікробіологія. Проте тут потрібно з'ясувати, хто винен — виробник чи супермаркет. А ось коли говоримо про такі молочні продукти, як згущене молоко, то його якість невисока. Умовно кажучи, з досліджених 8—10 марок лише 2—3 будуть нормальної якості, інші — фальсифікат. Часто ці так звані молочні продукти фальшують підміною молочного жиру рослинним. Деякі виробники виправдовують таку поведінку бажанням здешевити продукт, проте вони лукавлять.

— Ми неодноразово перевіряли тверді сири, і скажу, що й сир, виготовлений тільки з молока, і сирний продукт, до складу якого можуть входити рослинні жири, коштують

майже однаково, — переконує Валентин Безрукий. — Тож споживач купує не той продукт, який хоче і за який платити. Відповідно його організм недоотримує вітамінів.

Стосовно м'ясної продукції — тут ситуація непроста. В Інтернеті є оголошення від компаній, які торгують різноманітними добавками для варених ковбас. Фактично майже всі натуральні інгредієнти можна замінити штучними. Навіть штучне сало є.

— Перевіряючи варені ковбаси, постійно стикаємося з проблемою ідентифікації їх складу, — продовжує Валентин Безрукий. — Сучасна промисловість рухається семимильними кроками, тому ідентифікація за нею не встигає. Також створюються умови, коли лабораторії, де проводять дослідження, стає не вигідно робити цю ідентифікацію, адже це не показник безпеки, а показник якості. Поняття «якість» і «безпека» не завжди перетинаються. Держава відповідає за безпеку, тобто продукт може бути із сої з крохмалем, карагеном і при цьому він буде безпечний і буде дозволений до продажу, проте з точки зору споживача такий продукт неякісний.

Незрозуміле ГМО

Турбує українців і наявність у продуктах генно-модифікованих організмів. Не тільки звичайних споживачів, а й науковців, які ще не визначились, — безпечна чи ні така продукція. Проте експерти переконують, що в українських харчах ГМО небагато, навіть якщо в ковбасі є соя, то вона не модифікована.

Якщо з маркуванням ГМО все зрозуміло, то вибрати якісний продукт складно. Навіть за умови, що прилавки магазинів буквально завалені харчами. Адже всім хочеться купити до святкового столу якомога більше смакоти. Тому саме протягом грудня продається продуктів стільки, скільки за останні шість місяців.

Особливо обережними варто бути, купуючи акційні товари. А оскільки перед святами в торговельній мережі проводять багато різноманітних акцій, тому споживачі звертають увагу не на термін придатності продукту, а на можливість купити три пакування за ціною двох. Хоч фахівці переконують: перед тим як щось придбати, потрібно подивитись на термін придатності продукту. Також бажано віддавати перевагу

продуктам, які заправлені виробником, а не в магазині. Адже працівникам супермаркету легше переклеїти етикетку і вказати на ній новий термін. Натомість повертати продукт на виробництво задля того, щоб перепакувати і змінити дату придатності, ніхто не буде. А продавці магазинів зрізують плісняву наприклад із сиру, загортають його у папір і приклеюють етикетку, де вказано новий термін придатності. Ось так продукт з вичерпаним терміном придатності перетворюється на «свіжий».

Купуючи молочну продукцію в супермаркеті, уважно подивіться навкруги, радять експерти. Якщо молоко зберігається на прилавку з охолодженням, а поряд стоїть ятка, куди його перекладуть, варто наблизити кінцеву дату придатності.

Перед тим, як придбати пельмені, треба на них подивитися — вони розморожувалися й потім знову заморозувалися, тому, ймовірно, є проблеми з мікробіологією. Купуючи м'ясний фарш, перевіряйте його: якщо він зверху одного кольору, а знизу іншого — він першої свіжості.

Знаючи ці нюанси, споживач може вибрати якщо не якісний, то хоч би безпечний продукт.

АПК

Ярмаркувати вчитимемось у європейців

ІНФРАСТРУКТУРА. В Україні бракує ринків живої худоби

Лариса ДАЦЮК,
«Урядовий кур'єр»

Якби у XVI—XVII століттях українським селянам хтось сказав, що їхні нащадки у XXI столітті з нуля розбудуватимуть ярмарки з продажу живої худоби й освоюватимуть ази цієї торгівлі, вони його засміяли б. Однак так уже сталося, що неоціненний досвід ярмаркування з мільйонними обсягами продажів, яким українці колись досконало володіли, втрачено. Нині вже закордонні фахівці намагаються навчити українців як самого ремесла торгівлі, так і ведення сільськогосподарства на ринковій основі. Про таку співпрацю йшлося на виїзному «круглому столі», що відбувся у Жашкові на Черкащині.

Погляд на проблему зсередини...

До того, що Україна не може забезпечити себе м'ясом, усі вже звикли. Якось непомітно радянська доба з її тотальним дефіцитом через низку потрясінь початку 1990-х переросла у наповнений усіляким непотребом ринок сьогодення. Частка вітчизняного тваринництва у цьому «розвої» незначна і перспектив для її стрімкого зростання не видно.

Добре, що нині хоча б спад припинився й навіть відбувається нарощування виробництва м'яса. За словами заступника директора департаменту тваринництва Міністерства аграрної політики та продовольства Володимира Пищолки, в цьому році ринок зростає за рахунок птахівництва та свинарства. Щоправда, це не стосується молочної галузі, де й надалі простежується спад через скорочення поголів'я корів у приватному секторі. Втішає те, що в останні місяці ці темпи трохи сповільнилися і, за підсумками року, очікується 1% зростання.

Однак незначні обсяги виробництва м'яса — не єдина проблема: вирощену продукцію ніде реалізувати. Ринків бракує, тож м'яса на промислову переробку надходить лише 20%. Більшість худоби проходить через забійні пункти, а то й просто пускається під ніж в особистих господарствах. Але згідно із Законом «Про безпечність та якість харчових продуктів», з 2015 року подвірний забій буде заборонено. Тоді, безсумнівно, роль ринків має зрости.

Фахівці сходяться на думці, що без державної підтримки наростити виробництво та реалізацію м'яса не вдасться. Нині вона незначна. Однак В. Пищолка висловив сподівання, що на наступний рік сума збільшиться, адже акумуляція коштів на спеціальному фонді від ПДВ за молоко і м'ясо становитиме приблизно 800 млн грн. Та й із загального фонду очікують на істотну допомогу, яку передусім буде спрямовано на підтримку скотарства.

Нині в сільгоспідприємствах утримується 580 тис. корів, у населення їх 2 млн.

Професор Білоцерківського національного аграрного університету Іван Свиноус звернув увагу на те, що в Україні

лише два офіційно зареєстрованих ринки: Зарічанський і Жашківський. Тож не дивно, що в жодному законодавчому акті не згадується ринок живої худоби. Такого поняття просто не існує. Тому на перших порах варто хоча б внести доповнення до Закону «Про оптові сільськогосподарські ринки» та до Податкового кодексу. Тільки після цього можна буде говорити про ринок живої худоби, який дасть можливість виробникам продати свій товар, а переробникам — гарантовано отримувати сировину.

Підтримала колегу й професор Інституту економіки НАНУ Любов Молдаван. Вона — за чітке регламентування правил поведінки всіх учасників ринку. Їх навіть не треба самотужки розробляти: вже перекладено українською американський закон прямої дії з досить жорсткими санкціями:

ня, сприяння розвитку ринкової інфраструктури для дрібного та середнього бізнесу на селі.

А керівник напрямку «Розвиток ринкової інфраструктури» цього проекту Микола Грищенко наголосив, що на шляху розвитку вітчизняного тварин-

ництва, які треба вирішити, аби ці галузі успішно розвивалися. Назву лише кілька з них: поліпшення плеїмної справи, надання підтримки у збільшенні поголів'я, сприяння у доступі до фінансування, вдосконалення виробничих потужностей.

У Жашкові торгують представники п'яти областей. За рік продається до 18 тис. голів худоби (30% великої рогатої та 70% свиней)

ництва є низка перепон. Передусім це дрібнотоварне виробництво, подвірний забій худоби, відсутність ринків живої худоби, політика держави у цій сфері.

Шляхів розв'язання цих проблем кілька. Це концентрація виробництва, формування однорідних товарних партій

На тому, що Україна потребує підтримки у розвитку системи збуту живої худоби, наголосив і консультант проекту ЄС Джеймс Ейрі. Він — саме той фахівець, який відвідав низку країн і нині може поділитися досвідом, набутим в Англії, Австралії, Новій Зеландії, Туреччині та на Балканах.

На ринок — із власним товаром

від штрафів до кримінальних справ.

Науковець також нагадала, що років шість тому вже пробували реалізувати міжнародний проект із розбудови ринкової інфраструктури. В його рамках обстежили 6 областей у пошуках баз, на яких можна було б розбудувати ринки живої худоби. Якби тоді такі ринки з'явилися, на них визначили б не лише реальну ціну товару, а й завдяки прямим домовленостям міжпрофесійних об'єднань — учасників ринку виявляли б слабкі ланки в ланцюжку виробництва-продаж і саме на їхню підтримку спрямовували державну допомогу.

... і ззовні

— Проект Агроінвест, який в Україні реалізує Американське агентство з розвитку, розрахований на п'ять років і спрямований на прискорення економічного зростання сільськогосподарства, — зазначив заступник керівника проекту Олександр Каліберда. — Він має три основних напрями: підтримка стабільного, орієнтованого на ринок законодавчого середовища, стимулювання доступу до фінансуван-

худоби, створення кооперативних боєнь, державна підтримка тваринництва та ринкової інфраструктури. Щодо механізмів підтримки від проекту, то це допомога у техніко-економічному обґрунтуванні, надання консультацій, залу-

580 тис. корів
нині утримується
в сільгоспідприємствах,
у населення їх 2 млн

чення інвестицій і навіть грантова допомога.

Ще один проект «Виконання Україною зобов'язань щодо членства в СОТ та європейської політики добросусідства в сільському секторі», який триває три роки і нині підходить до свого завершення, покликаний допомогти Україні гармонізувати свої стандарти в аграрній сфері з європейськими.

— Ми підготували два звіти про стан справ на українських ринках молока та яловичини, — повідомив заступник керівника проекту Джон Віл. — У них виділили 15 ключових

Узагальнивши його, Д. Ейрі зробив висновок, що для успішного функціонування ринку живої худоби потрібні: простота доступу, згрупування тварин за категоріями, надійні засоби контролю за здоров'ям тварин, зручні під'їзні шляхи.

У Жашкові на риночку

Представник обласної держадміністрації Олександр Марашовський, презентуючи гостям виробничу спроможність краю, повідомив, що обсяг валової продукції, виробленої всіма категоріями господарств, за січень—вересень збільшився порівняно з минулим роком на 4,7% і становить 5,6 млрд грн. Однак якщо у галузі рослинництва він зріс на 9,5%, то у тваринництві — лише на 1,5%. Приміром, реалізація худоби та птиці в живій вазі за цей рік порівняно з минулим зросла на 11,4 тис. тонн або на 3,5%. Чисельність великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств також дещо збільшилась і на початок року становила 11,5 тис.

Але попри це, виробництво молока зменшилось на 19,2 тис. тонн. Передусім через зменшення на 4,8 тис. поголів'я корів в

особистих господарствах селян. Свиней також стало менше. Основна причина — здорожчання кормів, енергоносіїв та коливання закупівельних цін, що не дає можливості покривати собівартість виробництва.

— Якщо говорити про наш аграрний ринок, то в області функціонує товарна біржа агропромислового комплексу центральних областей України, дев'ять агроторгових домів. Маємо 35 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Ну і, звісно, наша гордість — ринок живої худоби «Чародій».

Однак до такого визнання дітище Василя Поліщука, директора жашківського ринку живої худоби, прийшло не просто. Інфраструктуру довелося розвивати з нуля. На частині польового аеродрому, де сільрада виділила 0,65 сотки, спочатку влаштували невеличкі торги. З роками обсяги зростали і 2006-го сягнули апогею — 16 тис. голів. Однак з появою мобільного зв'язку почався спад. Продавці та покупці напругу домовлялися, а за ринком звіряли лише ціну. Виникло багато стихійних торжищ, які стали не тільки недобросовісними конкурентами, а й загрозою для нормальної епізоотичної ситуації та здоров'я людей.

Період становлення супроводжувався ще й судовою тяганиною за розширення меж. Нині ринок разом із фермерським господарством займає 6,5 га. Це вже стандарт європейського ринку, де облаштовують загони для худоби, місце для випасу, забійний і переробний цехи, холодильники, ветеринарну лабораторію, готельні номери для персоналу, який обслуговує ринок, зал для проведення конференцій та аукціонів.

У Жашкові торгують представники п'яти областей. За рік продається до 18 тис. голів худоби (30% великої рогатої та 70% свиней).

— Від закордонних фахівців чекаю хорошого проектного плану ринку з усією інфраструктурою, зокрема з під'їзними шляхами, — визначився з пріоритетами В. Поліщук. — А від своєї держави — підтримки на законодавчому рівні діяльності ринків живої худоби та доступу до кредитів.

Учасники «круглого столу» також зробили висновки. Усі зійшлися на тому, що починати справу треба з пошуку місць в областях, де можна організувати ринки живої худоби. У налагодженні їхньої роботи слід використати досвід, який здобула Укоопспілка на плодочевих ринках. Варто також об'єднати зусилля міжнародних організацій, місцевої та центральної влади над розробкою ринкової інфраструктури. При цьому не обійтися без відповідної законодавчої бази та фінансової державної підтримки. А це без політики, спрямованої на боротьбу зі стихійними ринками, які є не лише недобросовісними конкурентами, а й становлять небезпеку здоров'ю нації (могильників захоронення хворої худоби нині просто немає). Тільки за таких умов можна буде формувати ціни, щоб покривалася собівартість вирощування поголів'я.

СОЦІУМ

Чи «світить» молоді житло?

АКТУАЛЬНО. Одним з головних пріоритетів для новостворених родин є власна домівка. Та чи справдяться їхні сподівання?

«Добридень, шановна редакціє! Мені 27 років, маю чоловіка та маленьку донечку. Вже понад 3 роки наша родина стоїть на обліку за місцем проживання як така, що потребує поліпшення житлових умов. Також зареєстровані в регіональному відділенні Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву. Але черга за ці роки практично не зрушила з місця. А в нас же маленька дитина. Доводиться мешкати разом із батьками у двокімнатній квартирі — вп'ятох дуже тісно. І тримаємося лише завдяки мрії про те, що, може, все-таки колись і в нас буде окреме житло. Проте...

Чоловік старший за мене на 6 років. Отож через 2 роки йому виповниться 35. І тоді наша родина автоматично випаде зі списку тих, хто може претендувати на допомогу від Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву, адже не вважатиметься молододо. Тож часу в нас залишилося небагато. А оптимізму, чесно кажучи, ще менше. Чоловік уже кілька разів порушував питання про те, що, можливо, нам слід виїхати за кордон у пошуках кращої долі. Але я хочу виховувати донечку на Батьківщині.

Тому хочу дізнатися, чи є в нашої родини хоча б невеликий привід для оптимізму в 2012 році щодо власного житла. Що робить держава для того, аби допомогти таким, як ми?

Вікторія ДРОНИК, м. Суми»

Любомира КОВАЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Таких листів у щоденній пошті «УК» чимало. Молоді люди і родини скаржаться на те, що роками не мають навіть надії на покращення житлових умов. З проханням прокоментувати ситуацію редакція звернулася до голови Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву Леоніда РИСУХІНА.

— Звісно, доросле життя найкраще починати, маючи власне житло, де твоя родина почуватиметься зручно. Тож бажання покращити свої житлові умови нині мають понад 100 тисяч молодих українців та їхніх сімей.

«Крига скресла, що дали?»

Проте мрії та бажання — це одне, а ось щодо реальних перспектив зазначу, що нині маємо позитивну динаміку щодо надання кредитів молодим, яку держава забезпечує починаючи з 2010 року. Адже відомо, що ще 2009-го фінансування Фонду та Державної програми забезпечення молоді житлом на 2002—2012 роки із загального фонду Держбюджету було практично зупинене. Тоді не було видано жодного кредиту. Та в 2010 році поступово почало відбуватися

покращення — того року з Держбюджету на реалізацію програми виділили 37 млн грн. Небагато, та все-таки краще, ніж нічого.

Того ж року Рахункова палата провела аудит реалізації програми підтримки молодіжного житлового будівництва. Висновки були невтішними, адже виявилось, що програму недофінансували на 790 млн грн. Молодь чекала, що якщо все ж таки після 2009-го, як кажуть, крига скресла, то й надалі відбуватиметься покращення. І начебто все так і є — у 2011-му з Держбюджету Фонд отримав уже 60 млн грн. Проте з 2002 року недофінансування програми залишилося на суму 730 млн грн. Бо 60 мільйонів — велика сума лише на перший погляд. Та в межах всієї країни це зовсім небагато: на жаль, усім 100 тис. молодих українців, які бажають поліпшити свої житлові умови, цих коштів не вистачить.

Тому правління Фонду поінформувало про проблему недофінансування свою Спостережну раду, до якої входять народні депутати, заступники міністрів та інші фахівці. На її засіданні відбулася предметна розмова про те, що програма забезпечення молоді житлом на 2002—2012 роки є державною і її обов'язково слід виконувати. Проте виділених цього року 60 мільйонів

вистачить на надання лише... 200 кредитів на всю Україну. І якщо поділити їх на 27 областей, то на кожному припадає менше 10.

Та все-таки Фонд знаходить можливість видавати більше кредитів, задіює фінансування з місцевих бюджетів і капітали свого уставного фонду. Тож до кінця 2011 року, за нашими підрахунками, кредити отримають близько 500 молодих людей і родин. З одного боку, це в 1,5 раза більше, ніж 2010 року. З другого — ця цифра видається надто блідодо перед 100 тисячами тих, хто потребує поліпшення житлових умов. А отже, принципово проблему це не вирішить.

слід погашати, є зростання ціни на газ та ін. Знаємо, що Міністерство фінансів робить усе можливе, аби допомогти нам. Так, цього року заплановані на програму молодіжного кредитування кошти обсягом 100% були виділені ще у вересні (таке відбулося вперше, адже раніше кошти надходили у кращому випадку в листопаді—грудні). Тобто є поступ уперед, є розуміння і певна допомога. Та маємо бути об'єктивними й казати відверто: 60 мільйонів абсолютно не достатньо для фінансування молодіжних житлових програм. Для повноцінної її роботи їх слід профінансувати

Не хочуть дармового

Відомо, що трудова міграція в Україні набуває чималих масштабів. Ось і ваші читачі у своєму листі зауважили: якщо найближчим часом у квартирному питанні не станеться покращення, планують виїхати за кордон у пошуках кращої долі. Саме так Україна втрачає молодих фахівців та й взагалі кадри працездатного віку. Адже вони не просять щось їм подарувати чи віддати задарма. Йдеться про кредит, який за законодавством вони обов'язково повинні повернути. А це гарантія, що члени родини наполегливо працюватимуть, адже матимуть до цього стимул.

Якщо потреби програми будуть профінансовані належно, то вже у 2012 році держбюджет, місцеві бюджети та соціальні фонди отримають відрахунки лише від будівельного комплексу на суму близько 200 млн грн. І це — не беручи до уваги відрахунки від таких галузей, як металургія, виробництво будматеріалів, транспортні перевезення. Адже в ціну квадратного метра житла закладено зазвичай багато складових. Усі ці галузі, коли працюють на повну потужність, обов'язково роблять досить вагомі відрахунки державі. І, що не менш важливо, це збереже понад 10 тисяч робочих місць тільки на будівництві. А отже, відчутно зменшиться навантаження на Фонд зайнятості. Тому очевидно, що повне фінансування програми дасть змогу відчутно стимулювати економіку держави через будівельну галузь. До того ж це заохочуватиме молоді родини на наполегливу працю в українській економіці.

Отже, сподіваємося, до нас прислухаються і програму профінансують у повному обсязі. Тоді Фонд отримає можливість надавати молодим людям і родинам більше кредитів, а їхні мрії втіляться в реальні квадратні метри.

Молоді родини з Дніпропетровщини цього року отримали квартири за державною програмою забезпечення молоді житлом

Зрозуміло, чому людям, як-от вашим дописувачам, роками доводиться перебувати у черзі, яка, на жаль, і справді майже не рухається. А як відомо, у проєкті держбюджету на 2012 рік на згадану програму планується виділити таку саму суму — 60 млн грн.

Правління Фонду розуміє, що є держбюджет, є об'єктивні проблеми в країні, на розв'язання яких потрібно виділяти кошти, є раніше накопичені борги, які

у повному обсязі, а отже виділили 750 млн грн.

Саме тому на засіданні спостережної ради прийняте рішення звернутися з відкритим листом до Голови Верховної Ради та Прем'єр-міністра з пропозицією розглянути цю тему не просто як одну з держпрограм, які підлягають фінансуванню, а й зважити у першу чергу на ефект від її реалізації. А ще — на те, що може відбуватися, якщо все залишиться як є.

У Києві засипають котловани

Інна МИКОЛАЄНКО
для «Урядового кур'єра»

СТОЛИЦЯ. Те, що Київ стає дедалі тіснішим, що деякі багатоповірки зводяться надто близько одна до одної, давно перестало влаштовувати городян. Тож не дивно, що час від часу виникають протистояння між забудовниками та мешканцями навколишніх будинків. Причому інколи складається враження, що й місцева влада, і правоохоронці займають відсторонено-очікувальну позицію. Наприклад, ще з 2005 року жителі одного з будинків по вулиці Анни Ахматової протидіють незаконному будівництву, але досі це було безрезультатно. Зважаючи, що в мікрорайоні проживають здебільшого багатодітні сім'ї, самотні матері й інші пільговики, неважко згодатися, що їхня боротьба з будівель-

ними компаніями явно не на рівних.

Однак останнім часом столична влада дослухалася до киян і почала наводити порядок у сфері точкової забудови. Так, цими вихідними очільник КМДА Олександр Попов пообіцяв: на місці скандального будівництва навесні висадять дерева й облаштують територію відповідно до побажань жителів.

Але спочатку потрібно демонтувати об'єкт, який так дратує людей. Тож за дорученням голови КМДА Головне управління контролю за благоустроєм нині розбирає будівельну огорожу. Також потрібно засипати виритий котлован, на місці якого мешканці навколишніх будинків хочуть збудувати дитячий і спортивний майданчик.

— Я особисто проконтролюю, щоб цю ганебну яму було засипано, — пообіцяв Олек-

сандр Попов під час зустрічі з людьми. — Що має бути на її місці — вирішувати вам. Пропону провести громадські слухання та визначитися з майбутнім цього місця. Сподіваюсь, уже невдовзі ви забудете, що колись тут була яма. Проте переконливо прошу вас: подбайте про безпеку своїх дітей, доки на місці котловану працює техніка, адже паркан ми прибрали.

Ще одне скандальне будівництво — біля дитячого садка №550 на проспекті Петра Григоренка — зупинили минулої суботи. Забудовник протягом двох тижнів має прикрити будівельний паркан та впорядкувати ділянку. Заступник голови КМДА Михайло Кучук зауважив, що мешканці мікрорайону самі мають вирішити, що саме має розміститися на місці колишнього будівельного майданчика — парк, дитячі чи спортивні майданчики.

Проблемні будинки добудують

Інна КОСЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

УРЯДОВЕ РІШЕННЯ. Кабінет Міністрів 30 листопада затвердив особливий порядок надання кредитів позичальникам Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву».

Цей порядок спрямований на остаточне вирішення питання довгобудів, у які вкладено кошти у рамках держпрограми забезпечення молоді житлом та стосуватиметься тих позичальників Фонду, які досі не отримали профінансовані за сприяння держави квартири.

Ось що пояснив з цього приводу міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Анатолій Близнюк:

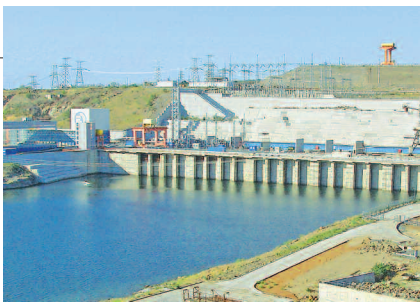
— Запропонований Порядок встановлює дієвий

механізм добудови об'єкта та забезпечення житлом громадян. Мінрегіон розраховує на вирішення питання та забезпечення житлом протягом 2012 року більшості позичальників, які зіткнулися із цією проблемою. Тепер молоді сім'ї та самотні молоді громадяни, які взяли пільговий довготерміновий державний кредит на будівництво, реконструкцію або придбання житла, зможуть скористатися кредитними канікулами на період вирішення їхніх проблем. Крім того, під час судового розгляду та стягнення коштів із забудовника, виконання зобов'язань позичальника за проблемним кредитом не здійснюватиметься. Також можуть бути повернуті до державного бюджету кошти за цим кредитом, після стягнення їх із забу-

довника у судовому порядку.

У прес-службі Мінрегіону повідомили, що міністерство ретельно відстежує стан виконання держпрограми та вживає дієвих заходів на виправлення проблемних ситуацій. Тільки у цьому році було внесено зміни до складу Спостережної ради Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву, призначено нового керівника цієї структури.

Мінрегіон ініціював перевірку діяльності Фонду ГоловкиРКУ, ГПУ, МВС та СБУ. Відповідні матеріали направлено для надання правової оцінки та вжиття відповідних заходів реагування. А правоохоронці порушили низку кримінальних справ щодо недобросовісних замовників та забудовників.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ КОМПЛЕКС

ЧЕТВЕР, 22 ГРУДНЯ 2011 РОКУ

№2

ПРЯМА МОВА

МИКОЛА АЗАРОВ:

«Незалежність — цінність нерозмінна! Тому домовлятимемося щодо газу виключно в інтересах України».

Прем'єр-міністр про непоступливість національними інтересами в газових переговорах з Російською Федерацією

ВІТАННЯ

З нагоди святкування Дня енергетика

Шановні колеги!

Щиро вітаю Вас із професійним святом — Днем енергетика! Завдяки Вашій самовідданій праці в Україні діє та розвивається потужний і високотехнологічний паливно-енергетичний комплекс, який повною мірою задовольняє потреби національної економіки в енергетичних ресурсах та сприяє підвищенню енергетичної безпеки держави.

Українські енергетики довели, що здатні вирішувати найскладніші завдання і забезпечувати надійність та безперерйність енергопостачання споживачів.

Бажаю нових звершень у Вашій відповідальній роботі, міцного здоров'я, щастя, добробуту та нових досягнень на благо України.

Міністр енергетики та вугільної промисловості України
Юрій БОЙКО

ЦИФРА

416

доларів США

за 1 тис. куб. м — така ціна на газ закладена у проєкті держбюджету-2012

Газова дипломатія

ДОСЛІДЖЕННЯ. Експерти про можливі варіанти розв'язання українсько-російського енергетичного діалогу

У 2012-му на енергоефективність витратять 229 млн грн

КОНКУРС. Відібрано 175 проєктів з 215 поданих, які фінансуватимуться наступного року у рамках галузевої державної цільової програми

Держагентство з енергоефективності і енергозбереження відібрало 175 проєктів з 215, поданих на розгляд конкурсної комісії, для фінансування у рамках галузевої державної цільової програми. Їх загальна

вартість — 229 млн грн. Про це повідомив керівник відомства Микола Пашкевич, передає УНІАН.

За його словами, бюджетну підтримку одержать 3 проєкти з будівництва когенераційних ус-

тановок, 25 — з установки теплових насосів, 102 — установки систем електричного теплоаккумуляційного обігріву, 45 — модернізації комунального господарства, зокрема з переведення котельнь на біопаливо.

За словами М. Пашкевича, відомство також відібрало два проєкти, які одержать держпідтримку у вигляді зниження процентних ставок за кредитами. Це проєкт реконструкції тепломереж у Полтавській області й рекон-

струкція котельні у Київській області. Глава Держенергоефективності зазначив, що державне фінансування за відібраними проєктами буде частково виділене з держбюджету-2011, а основна частина — з держбюджету-2012.

З ПЕРШИХ ВУСТ

«Нам вдалося стабілізувати роботу вітчизняного енергетичного комплексу»

Міністр енергетики та вугільної промисловості України
Юрій БОЙКО

До енергетики як до однієї з найважливіших галузей економіки традиційно прикута увага суспільства. Адже без електроенергії, газу, нафти, вугілля, пального та мастильних матеріалів важко собі уявити життя цивілізованого суспільства. Про те, з якими досягненнями закінчує рік галузеве міністерство, про плани на наступний рік і про тих, хто їх реалізовуватиме, — наша розмова з міністром енергетики та вугільної промисловості Юрієм БОЙКОМ.

Ю Юрію Анатолійовичу, з якими успіхами відомство звітує за рік, що минає?

— Найголовніше, чого вдалося досягти, — це стабілізувати і створити умови для якісних зрушень у функціонуванні паливно-енергетичного сектору економіки. Вперше за багато років підприємства ПЕК виїшли на позитивні виробничі показники діяльності, нарешті запущено механізми їх реформування.

Факти свідчать самі за себе: в Україні збільшується виробництво електроенергії й вугілля, подолано тенденцію спаду видобування газу. Прийнято низку важливих нормативних документів, які сприятимуть подальшому реформуванню кожної з галузей вітчизняного ПЕК.

Створено базу для залучення значних обсягів інвестицій. Співпрацю в енергетичній сфері зацікавили провідні західні компанії, зокрема в галузях, які раніше в Україні не були задіяні, наприклад видобуток нетрадиційних вуглеводнів.

Ми активно розвиваємо міжнародний діалог — це стосується не лише країн-сусідів — Росії, країн Європи, а й таких важкогого-виків в енергетиці, як Сполучені Штати та Китай.

Усередині країни забезпечено надійне енергопостачання, відповідно до графіка відбуваються заходи осінньо-зимового періоду. Загалом можна сказати, що 2011 рік для української енергетики був непростим, але досить успішним.

В Ви говорите узагальнено, а якщо оперувати конкретними цифрами?

— Приміром, візьмімо електроенергетику. Всі генеруючі джерела, що входять до об'єднаної енергетичної системи України, за 11 місяців виробили 175 508,7 млн кВт·г, що на 6620,4 млн кВт·г, або на 3,9% більше порівняно з відповідним періодом 2010 року. За цей час збільшився і обсяг експорту електроенергії. Експортовано 5738,5 млн кВт·г електроенергії, що на 2077,0 млн кВт·г, або на 56,7% більше відповідного показника 2010-го.

Щодо обсягів газовидобування, то вони хоч і не на багато, але збільшилися — на 41 млн куб. м,

— до 18,4 млрд. Забезпечено надійне і безперебійне постачання газу до країн Європи. За цей час територію України протранспортовано 95 млрд куб. м блакитного палива, що на 7,2 млрд куб. м, або на 8,2% більше, ніж за відповідний період 2010 р. Хочу нагадати, що наша ГТС — одна з найбільших у світі. І ми прокачуємо нею 80% російського газу, що надходить до європейських споживачів, а потенційно можемо прокачувати ще більше. Окрім того, українська ГТС — оптимальний і економічно вигідний шлях його транзиту.

Я Які інвестпроекти реалізуються зараз в енергетичній сфері?

— Міжнародна фінансова спільнота демонструє свою підтримку енергетичної галузі України значним обсягом інвестицій. Цього року вже підписано низку між-

Хочу підкреслити, що сьогодні українська електроенергетика реалізує низку масштабних і складних завдань. Зокрема будують магістральні лінії електропередач і підстанції, зводять і реконструюють гідроаккумуляуючі й гідравлічні енергоблоки, теплові електростанції, нарощує потужності атомних енергоблоків.

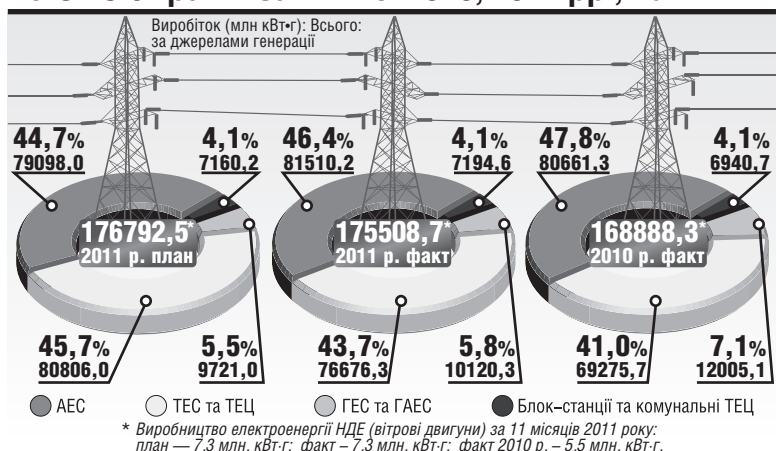
За рахунок усіх джерел фінансування підприємства ПЕК освоїли майже 11,5 млрд грн капітальних вкладень, що на 37,5% більше порівняно з минулим роком. Задля інтенсифікації будівництва важливих об'єктів електроенергетики Міненерговугілля повернулося до практики створення штабів, що координують цей процес.

Окремо хочу сказати про реалізацію проекту з будівництва Дністровської ГАЕС у Чернівецькій області. Добудова двох гідроагрегатів на ній дасть змогу збільшити виробництво електроенергії втричі. А після завершення будівництва цей об'єкт у складі 7 гідроагрегатів має стати найбільшою за обсягами і потужністю ГАЕС у Європі.

А Як спрацювали атомники — так само успішно?

— Сьогодні одним із важливих завдань для ядерної енергетики є продовження терміну експлуатації енергоблоків українських АЕС. Діяльність за цим напрям-

Структура та обсяги виробництва електроенергії по ОЕС України за 11 міс. 2010, 2011 рр., млн кВт·г

За даними Міненерговугілля

народних договорів. Зокрема на проект модернізації та підвищення безпеки після завершення будівництва енергоблока №2 Хмельницької АЕС та енергоблока №4 Рівненської АЕС (загальна вартість — \$125 млн) ЄБРР виділив \$42 млн, Євроатом — \$83 млн. Під будівництво високовольтної повітряної лінії 750 кВ Рівненська АЕС—Київська (загальна вартість — 415 млн євро) ЄБРР і ЄІВ дали кредит (по 150 млн євро кожен). Проект з передачі електроенергії (загальна вартість — \$238 млн), реалізовуватиметься за участі \$200 млн позики МБРР. Ще \$166 млн МБРР дасть на реабілітацію гідроелектростанцій (загальна вартість — \$362 млн). Як бачите, суми значні. Розвиток морських шельфів і нетрадиційної енергетики — теж наша альтернатива для інвестицій.

Р Розкажіть детальніше про стан і перспективи розвитку кожної з галузей українського ПЕК.

— Почнімо з електроенергетики, тим більше що працівники цієї галузі відзначають своє професійне свято — День енергетика.

мом здійснюється згідно з «Енергетичною стратегією України на період до 2030 року» та з урахуванням міжнародного досвіду. Ми вже маємо позитивний досвід продовження терміну експлуатації двох рівненських енергоблоків.

Окремо зазначу, що протягом 2011 року особливу увагу приділяли питанням безпеки українських атомних станцій. Нагадаю, що ці питання стали вкрай актуальними після сумнозвісних подій на японській АЕС «Фукусіма».

Україна приєдналась до країн Євросоюзу зі здійснення додаткової переоцінки безпеки АЕС на основі всебічної і відкритої оцінки ризиків — так званих стрес-тестів. На виконання відповідного Указу Президента компанія НАЕК «Енергоатом» виконала цільову позачергову оцінку стану безпеки АЕС, які працюють, включаючи перевірку їх сейсмічності.

Активно працюємо й у напрямку забезпечення вітчизняних АЕС власним паливом. Улітку цього року розпочато промисловий видобуток уранової руди на

ДОСЬЄ «УК»

Юрій БОЙКО. Народився 9 жовтня 1958 р. у м. Горлівка Донецької області. У 1981 р. закінчив Московський хіміко-технологічний інститут ім. Д.Менделєєва; у 2001 р. — Східноукраїнський університет. У 1981–1999 рр. працював на Рубіжанському хімічному заводі «Зоря». 1999–2001 рр. обіймав посаду голови правління ВАТ «Лисичанськнафтооргсинтез». 2001–2002 рр. — гендиректор ДП «Укрвугілля», в.о. голови правління, голова правління «Укртатнафта». Із січня 2002-го — голова правління НАК «Нафтогаз України». З липня 2003-го до березня 2005 р. — перший заступник міністра палива та енергетики — голова правління НАК «Нафтогаз України». Із серпня 2006-го до грудня 2007 р. та з березня до грудня 2010 р. — міністр палива та енергетики. З 9 грудня 2010 р. — міністр енергетики та вугільної промисловості.

Новокозятинівському родовищі, що сприятиме зменшенню залежності України від імпортного ядерного палива. Реалізація програми «Ядерне паливо», складовою частиною якої є зокрема розробка цього та інших родовищ, а також будівництво в Україні заводу з фабрикації ядерного палива, дасть змогу Україні бути незалежною від постачань ядерного палива, уранового концентрату та цирконієвої продукції починаючи з 2020 року.

Т Торік під опіку міністерства потрапила ще й вугільна галузь. Розкажіть, на чому були зосереджені зусилля відомства у цій сфері.

— Поряд із головним завданням — збільшення обсягів видобутку вугілля — ми зосередили зусилля на модернізації та реформуванні вугільної галузі. Загалом у 2011 році на технічне переоснащення та модернізацію вугледобувних підприємств через залучення альтернативних механізмів отримання інвестицій надійшло 1,687 млрд грн, що на 129 млн грн більше, ніж торік. Відповідно до програми економічних реформ на 2011 рік за напрямком «Реформа вугільної галузі» протягом року розроблено низку важливих для реформування галузі документів.

Ц Цього року багато йшлося про роботу нафтогазового комплексу. Розкажіть детальніше про ситуацію в ньому.

— Гарантування національної енергетичної безпеки напряму залежить від стабільної роботи нафтогазового комплексу. В цьому напрямку уряд і Міненерговугілля послідовно втілюють заходи з диверсифікації джерел постачання вуглеводнів, зокрема за рахунок збільшення власного видобутку.

Так, 2011 рік став переломним для видобувних компаній, які входять до складу НАК «Нафтогаз України». Зокрема ДК «Укрнафтогаз» не лише вдалося стабілізувати обсяги видобутку газу, а й збільшити їх.

Активно збільшує видобуток й «Чорноморнафтогаз». Нині ця державна компанія вийшла на рекордний добовий видобуток газу з шельфу Чорного моря за останні 20 років. Відбір становить приблизно 2,8 млн куб. м. Завдяки цьому план з видобутку блакитного палива перевиконано. Зростає видобуток і рідких вуглеводнів — нафти та газового конденсату.

Крім того, компанія дооблаштовує два діючих і освоєє одне нове родовище. Нові потужності Архангельського і Голіцинського родовищ дають змогу «Чорноморнафтогазу» підтримувати щорічний видобуток газу на рівні понад 1 млрд кубометрів. У 2012 році після геологічного вивчення

почнеться освоєння нафтового родовища Суботіна. До 2015 року у планах буріння 50–60 свердловин, будівництво кількох видобувних платформ і нафтопроводів.

Серйозні перспективи пов'язуємо і з проектами у сфері видобутку нетрадиційного газу: сланцевого, метану вугільних пластів, газу щільних пісковиків. Уже тепер низка провідних світових нафтогазових компаній, що мають відповідний досвід, передові технології і фінанси для реалізації таких проектів, зацікавилася співробітництвом з Україною. Нагадаю, що у лютому 2011 року уряди України і США підписали Меморандум про взаєморозуміння щодо ресурсів газу з нетрадиційних джерел.

У найближчі п'ять років Україна планує значно зменшити закупівлю імпортного газу за рахунок зростання власного видобутку, впровадження ефективних технологій енергозбереження та заміни дорогого імпортного газу вітчизняним вугіллям. Якщо нещодавно споживання Україною блакитного палива було на рівні 64 млрд куб. м, то цього року воно впало до 54 млрд. Наступного року плануємо зменшити обсяги споживання ще на 8–10 млрд куб. м.

В Важлива тема, яка турбує суспільство, — вартість російського газу. На якому етапі зараз переговори з Росією?

— Одразу зазначу, що Україна в повному обсязі виконує взяті на себе зобов'язання перед російськими і європейськими партнерами. Відповідно до них забезпечує безперебійний транзит газу територією України, закупівлю імпортного газу в обсягах, що задовольняють потреби підприємств України, вчасно й у визначені терміни розраховується за нього.

Протягом 2011 року ми провели низку робочих зустрічей і консультацій з російськими колегами для оптимізації контрактів у частині перегляду умов поставок природного газу для споживачів України (зменшення базової ціни у формулі ціни газу, урахування комерційних знижок тощо), визначення річних та мінімальних обсягів поставок газу в Україну в 2012-му та в наступних роках, а також щодо гарантій обсягів його транзиту через територію України до країн Європи.

Сьогодні створено міжвідомчу переговорну групу, яка має віднайти прийнятне рішення, що буде представлено на розсуд прем'єрів Росії та України. Поки що тривають переговори. Сподіваюся, що найближчим часом оптимальне рішення, вигідне для нас і наших партнерів, буде знайдено.

Віталій ЧЕПІЖКО,
«Урядовий кур'єр»

ГІДРОЕНЕРГЕТИКА

Влада високої води

ТЕНДЕНЦІЯ. Роль гідроенергетики зростатиме, адже лише вона здатна істотно поліпшити якість електроенергії, підтримувати її напругу і частоту

Віктор ВИШНЕВСЬКИЙ,
доктор географічних наук

В Україні не так багато галузей, робота яких задовольняє всіх. Поза сумнівом, такою є електроенергетика. Добре відомо, що споживачі, навіть у найвіддаленіших куточках країни, безперервно забезпечуються електроенергією. Це стало настільки природним, що ніхто навіть не замислюється про її виробника.

Маневреність енергосистеми передусім

На відміну від інших товарів, електроенергія має унікальну особливість — її практично не можна запасати. Іншими словами, вироблене одразу споживається. Тобто виробництво має відповідати потребам, хоч би якими мінливими вони були. А потреби справді змінюються. Приміром, улітку і вночі енергії потрібно менше, а у грудні, насамперед у години пік, найбільше. Інколи потреби зростають за кілька хвилин, наприклад, на початку цікавої телепередачі.

Забезпечити гнучкість, а точніше — маневреність енергосистеми, дають змогу вітчизняні ГЕС і ГАЕС. Важливо, що чимдалі їхня роль зростає. А все тому, що станції не потребують палива, вартість якого невпинно збільшується. До того ж їх власні потреби в електроенергії зовсім невеликі.

Цікаво, що хоч кількість потужних ГЕС і встановлених на них гідроагрегатів залишається сталою, обсяг виробленої електроенергії поступово зростає завдяки модернізації. Наразі модернізовано 46 гідроагрегатів, старших за 50 років, або майже половину їх загальної кількості. На що витрачено 2,3 млрд гривень. При цьому більшість обладнання вироблено на вітчизняних підприємствах, зокрема харківському «Турбоатомі», «Електроважмаші», запорізькому «Запоріжтрансформаторі».

Нові гідроагрегати мають і більшу потужність, і кращі експлуатаційні показники. Так, найближча до столиці Київська ГЕС колись мала потужність 361 тис. кВт. Нині вона зросла до 436,5 тис. кВт. Відповідно більшим, ніж раніше, стало річне виробництво електроенергії: з 700 млн кВт·год воно зросло до 800 млн. Загальне виробництво електроенергії Дніпровським каскадом теж збільшилося з 10 до майже 11 млрд кВт·год.

За словами директора Київських ГЕС і ГАЕС Олега Урманова, модернізація позитивно позначилася і на екологічному стані Дніпра, адже при експлуатації нових гідроагрегатів унеможливується потрапляння у воду турбінного мастила, що хоч і в незначній кількості, та все ж таки було.

Рятівні ГАЕС

Про успіхи вітчизняної гідроенергетики свідчить і створення трьох гідроакumuлюючих електростанцій (ГАЕС), тоді як ще кілька років тому була лише одна — Київська (що була першою у колишньому СРСР).

Суть роботи Київської та й інших ГАЕС полягає в акумуляції

води у нічні години у спеціально створеному на значній висоті водосховищі. Натомість у години пік вода скидається вниз, виробляючи електроенергію. Різниця в рівнях води верхнього та нижнього (Київського) водосховищ дорівнює 70 м, діаметр сталевих трубопроводів, якими циркулює вода, — 3,8 м. Потужність ГАЕС, на якій встановлено 6 гідроагрегатів, становить 235,5 тис. кВт, середньорічне виробництво електроенергії — 150–160 млн кВт·год.

Останніми роками у країні працювали ще дві ГАЕС: Ташлицька (на знімку) і Дністровська. На першій нині працює два гідроагрегати, на другій — один. Про те, що собою являє гідроагрегат на Дністровській ГАЕС, «скромно» говорить один лише факт — у жодній країні Європи нічого подібного немає. Ось його технічні характеристики: розрахунковий перепад висот — 146 м, витрата води — 270 м³/с, потужність у генераторному режимі — 324 тис. кВт. Як видно, лише один гідроагрегат на Дністровській ГАЕС перевищує потужність усієї Київської ГАЕС.

Введення в дію нових потужностей істотно поліпшило надійність енергосистеми країни —

зробило її не лише потужнішою, а ще й більш маневреною. Нові ГАЕС взяли на себе частину пікових навантажень. Це дало змогу зменшити нерівномірність роботи наявних дніпровських ГЕС і коливання рівня води в нижніх б'єфах. Тож є сподівання, що скарги екологів на негативний вплив на рибу припиняться.

Тариф дня і ночі

Найвідомішою проблемою звичайно є кошти. Вони ніби є і вночі, а вночі немає. Спробуємо розібратися. Насамперед треба сказати, що роль гідроенергетики не вичерпується лише виробництвом електроенергії. Важливе не лише виробництво, а постійна готовність ГЕС і ГАЕС швидко збільшити потужність у разі аварійної ситуації в енергосистемі. До цього можна додати й те, що гідроенергетика дає змогу істотно поліпшити якість електроенергії: підтримувати на належному рівні напругу і частоту.

Попри існування цих вкрай важливих функцій, фактично сплачується лише одна, а саме за відпущену електроенергію. До того ж тариф за неї, хоч як дивно, протягом доби однаковий, незалежно від того, працюють ГЕС у години пік чи вночі. Відсутність логіки в однаковому тарифі хоча б у тому, що тариф за спожиту електроенергію, зокрема для промислових споживачів, протягом доби змінюється 4–5 разів. Очевидно, що однаковий тариф за відпущену електроенергію істотно погіршує економічні показники гідроенергетики. Особливо це стосується ГАЕС, які споживають електроенергії більше, ніж виробляють. Однаковий тариф за відпущену електроенергію означає, що згадані вище маневреність, сталість напруги і частоти ніби нікому не потрібні. Насправді, це зовсім не так, однак тариф поки що залишається незмінним.

Виробляємо більше, ніж споживаємо

Аби електроенергії вистачало, потрібно дбати не лише про сьогодні, а й про перспективу. З

ДОВІДКА «УК»

Нині в Україні працює сім потужних ГЕС: шість на Дніпрі та одна на Дністрі. Вони підпорядковані державній акціонерній компанії «Укргідроенерго».

огляду на те, що паливних ресурсів в Україні бракує, основне виробництво у майбутньому ляже на плечі АЕС. Але ці станції хоч і надто великі, та не в змозі змінювати потужності вироблення енергії протягом доби. Тож роль гідроенергетики у майбутньому зростатиме. З одного боку, це станеться через уже згадане подорожчання енергоносіїв, з другого — через зменшення ролі теплоенергетики. Теплові електростанції, хоч і в певних межах, але здатні регулювати потужність.

Оскільки для нових ГЕС місця практично немає, основна надія покладається на їх модернізацію і продовження будівництва ГАЕС. Ця робота вже виконується. Щороку модернізуються 3–4 гідроагрегати на дніпровських ГЕС. Окрім того, споруджується другий гідроагрегат на Дністровській ГАЕС і третій на Ташлицькій.

Нині виконується техніко-економічне обґрунтування розширення Каховської ГЕС, що є нижньою в Дніпровському каскаді. Передбачається збудувати новий машинний зал подібно до того, як це було зроблено три десятиліття тому на Дніпрогесі. Також підготовлено техніко-економічне обґрунтування будівництва Канівської ГАЕС.

Власне, не забути і так звану «малу» гідроенергетику. Щороку в Україні відновлюється кілька малих ГЕС. Для прикладу, на річці Рось їх працює уже п'ять, а на Пслі — сім.

Зрештою, важливим є факт, що не так багато в Європі країн, які виробляють електроенергії більше, ніж споживають. Саме до них і належить Україна. Кілька відсотків від загального обсягу, що нині експортуються, є тим запасом міцності, який дає змогу впевнено дивитися у майбутнє.

ТОЧКА ЗОРУ

Михайло БАТАГІН,
відповідальний секретар

Спілки ветеранів атомної енергетики України:

— Якщо збільшувати частку будь-якої підгалузі енергетики (приміром, гідроенергетики), треба розуміти, що інші мають скорочувати свої потужності. Найкращий варіант, як на мене, — це гармонійний розвиток усіх її галузей. Хоча, можливо, в нашій країні і є надлишок теплових потужностей.

Приміром, нещодавно я знайшов цікаву інформацію щодо вартості 1 кВт електроенергії для промислових споживачів різних країн у 1978 і 2010 роках. Ці цифри виглядають наступним чином: у США — 2,8 та 6,8 цента відповідно, в Італії — 4,8 та 25,8, Німеччині — 8,5 та 32,5, Канаді — 1,5 та 7 центів. У країнах, де масово згорталися програми розвитку окремих підгалузей енергетики (приміром, атомної у Німеччині), ми бачимо суттєве зростання тарифів. А от США та Канада гармонійно розвивали всі види енергетики і вартість кВт для промислових споживачів у них за 32 роки зросла несуттєво.

Я в жодному разі не применшую значущості гідроелектроенергетики. Ми повинні будувати гідроакumuлюючі електростанції, які значною мірою «допомагають» єдиній енергетичній системі країни у так звані пікові години навантажень. Як на мене, то в Україні, як і у всіх цивілізованих країнах світу, мають діяти окремі тарифи на електроенергію, що виробляється саме у пікові години.

ВИРОБНИЦТВО

Більше власного газу від «Укргазвидобування»

ПЛАНИ. У 2012 році компанія збільшить видобуток на 100 млн куб. м і доведе його до 15 млрд

Віталій ЮРКІВ
для «Урядового кур'єра»

Україна — одна з небагатьох країн Європи, що має значні обсяги розвіданих запасів газу — понад 1 трлн куб. м. Щоправда, видобуває лише 20 млрд власного блакитного палива, що покриває всього третину потреб економіки. Саме від того, який газодобуток матимемо у майбутньому, значною мірою залежатиме енергетична безпека України.

Підсумки і плани

Державна компанія «Укргазвидобування» видобуває 75% вітчизняного блакитного палива і відіграє ключову роль у цьому процесі. 2011 рік має стати переломним для компанії: торік їй вдалося стабілізувати видобуток газу відповідно до проектів розробок родовищ, а цьогогоріч приріст становитиме 70–80 млн куб. м. У 2012-му компанія планує збільшити видобуток на 100 млн куб. м і довести його до 15 млрд, розповідає директор ДК «Укргазвидобування» Юрій Борисов.

Збільшення видобутку газу стало можливим передовсім за рахунок буріння нових і ремонту існуючих свердловин. Крім того, вдало реалізовано програму будівництва дотискових компресорних станцій (ДКС). За останні два роки введено в дію дев'ять нових ДКС, що дало змогу стабілізувати видобуток газу на старих, виснажених родовищах.

Майбутнє видобувної галузі не можливе без потужної ре-

сурсної бази, тобто без інвестицій в геологорозвідку, пошуки нових родовищ тощо. Слід зазначити, що «Укргазвидобування» здійснює найбільший обсяг пошукового буріння в Україні — 80%. Лише цьогогоріч пробурено майже 140 тис. м. Як наслідок, торік компанією відкрито Північно-Мигринське нафтове родовище на Луганщині та Буцівське газове родовище на Львівщині, а цьогогоріч — Борове та Кузьмичівське на Харківщині.

У пошуках сланцевого газу

Серйозні перспективи пов'язані з реалізацією проектів у сфері видобутку нетрадиційного газу: сланцевого або газу щільних пісковиків. Поштовхом для прориву у цьому напрямку буде прихід в Україну відомих міжнародних компаній, які володіють досвідом, передовими технологіями і фінансами для реалізації таких проектів.

Одним з перших проектів у цьому напрямку стало підписання між ДК «Укргазвидобування» та компанією Shell договору про спільну діяльність щодо пошуку та видобутку вуглеводнів у Дніпровсько-Донецькому басейні. Підписання угоди дасть можливість застосувати в Україні новітні технології пошуку вуглеводнів та залучити до видобутку раніше не задіяні ресурси газу, в тому числі нетрадиційні.

Згідно з умовами договору про спільну діяльність роботи проводитимуться на шести ліцензійних ділянках. За успішного проведення пошуково-розвідувальних робіт та у разі пере-

Регіони виробничої діяльності ДК «Укргазвидобування»

Джерело: ДК «Укргазвидобування»

ходу до інтенсивної стадії розробки проекту загальний обсяг інвестицій Shell за договором становитиме майже \$800 млн.

Курс на модернізацію

Крім газу, «Укргазвидобування» є другим після «Укрнафти» видобувником нафти і газового конденсату. За підсумками 2011 року очікується видобуток майже 690 тис. тонн, що становитиме 100,4% порівняно з показниками 2010 року. Видобута сировина переробляється на Шебелинському газопереробному заводі, що входить до складу «Укргазвидобування». Тут виробляються автомобільні бензини марок А-76, А-92, А-95, дизельне паливо, скраплений газ, уайт-спірит, мазут, бітум, біопаливо та інші нафтопродукти. Одні з першочергових завдань, що стоять перед ДК «Укргазвидобування», — проведення модернізації Шебелинського заводу та перехід на випуск палива європейських стандартів.

Першим кроком у цьому напрямку стало підписання у жовтні угоди між ДК «Укргаз-

видобування» та Chemieleanbau Chemnitz GmbH (Німеччина) щодо будівництва установки ізомеризації легкого бензину на Шебелинському ГПЗ. Угода передбачає розробку детального проекту, поставку обладнання, шефмонтаж, пусконаладжувальні роботи. Вартість угоди — 550 млн грн. Установка ізомеризації дасть змогу покращити якісні показники бензинів Шебелинського ГПЗ і довести їх до вимог ДСТУ 4839:2007, що відповідають екологічним нормам Євро-4.

Більш ефективним став і продаж продукції Шебелинського ГПЗ. Починаючи з березня «Укргазвидобування» успішно запровадило реалізацію нафтопродуктів через біржу. Метою проведення подібних торгів є прозорість діяльності ДК «Укргазвидобування» та отримання максимальної економічної вигоди при продажу власної продукції. На сьогоднішній день весь обсяг нафтопродуктів реалізовується на відкритих біржових торгах.

З наступного року в компанії планують впровадити систему електронних торгів, що забезпечить більшу ефектив-

ність та прозорість роботи. Покупці зможуть купувати бензин, дизпаливо прямо зі свого офісу, до того ж зможуть заощадити на послугах біржі.

Особлива увага в компанії приділяється розвитку власної мережі АЗС. На сьогодні працюють 12 АЗС, дві з яких відкрито в цьому році. Поки що мережа автозаправних станцій представлена тільки в Харківській області, однак у планах компанії — побудова загальнонаціональної мережі з орієнтиром на 200 автозаправних станцій. Нині через власні АЗС «Укргазвидобування» реалізує тільки 2–3% нафтопродуктів, тобто потенціал для розбудови мережі серйозний.

З думкою про людей

«Укргазвидобування» — це передовсім люди, працівники компанії, професіонали своєї справи. У компанії працюють понад 20 тис. чоловік — геологи, буровики, економісти й інші фахівці різних професій. Більшість з яких працюють у Харківській, Полтавській і Львівській областях. Компанія не лише працедавець, а й бере

участь у вирішенні важливих соціальних питань у регіонах. Це і допомога дітям, і членам сімей робітників.

Компанія всебічно розвиває соціальну інфраструктуру в регіонах своєї присутності. Зокрема, на Харківщині, в селищі газовиків — смт Червоний Донець — збудовано сучасний фізкультурно-оздоровчий комплекс.

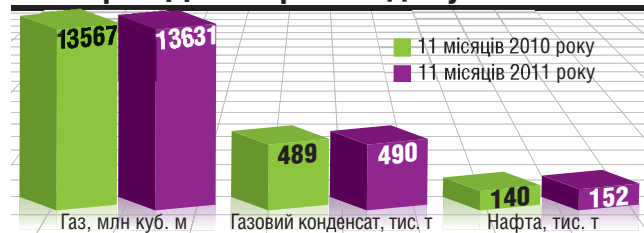
Ведеться активна співпраця з регіонами. Наприклад, улітку ДК «Укргазвидобування» та Чернівецька міська рада підписали угоду про соціальне партнерство, що передбачає участь державної компанії у розбудові газової інфраструктури регіону. Цього року в рамках угоди «Укргазвидобування» збудувало газопровід високого тиску в м. Чернівці. За словами директора ДК «Укргазвидобування» Юрія Борисова, було прокладено 2,6 км газопроводу, збудовано мостовий перехід через річку Прут та візку до магістрального газопроводу. «Роботи проведені за кошти «Укргазвидобування», при будівництві використані найкращі матеріали, я сподіваюсь, що газопровід ще довго служитиме чернівчанам», — сказав Юрій Борисов під час церемонії відкриття газогону.

ДК «Укргазвидобування» здійснює масштабні соціальні заходи, спрямовані на оздоровлення дітей. Протягом літа в шести оздоровчих закладах, що належать компанії, працюють табори для школярів.

Компанія оздоровлює не лише дітей своїх працівників, а й сиріт, дітей з багатодітних і малозабезпечених сімей, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей-інвалідів. На це спрямовано 5 млн грн.

Традиційно виділяються кошти на ремонт соціальних об'єктів: шкіл, дитсадків і медзакладів. «Укргазвидобування» — соціально відповідальна державна компанія, тому турбота про людей є одним з головних напрямків соціальної роботи.

Видобуток газу, газового конденсату та нафти ДК «Укргазвидобування»

Джерело: ДК «Укргазвидобування»

За два роки — п'ятиразове зростання

Лариса ДАЦЮК,
«Урядовий кур'єр»

РИНОК. За 11 місяців 2011 року виробництво електроенергії в Україні, порівняно з аналогічним періодом 2010 року, зросло на 3,9% і сягнуло 175,509 кВт/год. Однак це переважно доробок атомних, теплових та гідроелектростанцій. Щоправда, останнім часом зростає й частка електроенергії, виробленої з відновлювальних джерел. Зокрема в 2012 році планується збільшити цей сегмент у п'ять разів.

Принаймні такий прогноз зробив голова Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження Микола Шашкевич. Він переконаний, що нині галузь вітчизняної відновлювальної енергетики перебуває на підйомі.

— Якщо у 2010 році, — наголосив він, — ми виробили, не враховуючи великої гідро-

Відновлювальна енергетика на підйомі

генерації, майже 240 млн кіловат-годин електроенергії, то в цьому році чекаємо вже 360 млн кіловат-годин. На наступний рік плануємо 1,017 млрд кіловат-годин, тобто очікуємо майже на п'ятиразове зростання за два роки.

За словами голови Держенергоефективності, на найближчу перспективу, а саме на 2016 рік, частка електроенергії, виробленої з поновлюваних джерел, становитиме вже 12–13% загального обсягу. Фахівці підрахували, що з відновлю-

вальних джерел в енергосистему країни надходить 9 млрд кВт/год електроенергії.

До таких самих висновків дійшли й закордонні експерти — учасники міжнародного форуму з відновлювальної енергетики, який вже втретє відбувся в Києві. Понад 300 делегатів з 28 країн світу обговорювали не тільки актуальні проблеми виробництва та підвищення ефективності станцій, які працюють на відновлювальних джерелах, а й приділили значну увагу потенціалу України в галузі альтернативної енергетики. Вони вважають нашу країну одним із найбільших ринків у Європі й переконані, що частка відновлювальної енергетики в енергобалансі країни може зрости з 1 до 10% у найближчі 4–5 років.

Україна збільшила експорт електроенергії на 56,7%

ТОРГІВЛЯ. У січні–листопаді експорт електроенергії з України збільшився на 56,7%, або 2,077 млрд кВт/г, порівняно з аналогічним періодом 2010 р. — до 5,738 млрд кВт/г, повідомляє Міненерговугілля.

У понад 2,9 раза, або на 1,852 млрд кВт/г (до 2,841 млрд кВт/г) зросли поставки української електроенергії до країн-учасниць ENTSO-E (Угорщини, Польщі, Словаччини і Румунії). Зокрема, Угорщина купила за цей період у 4 рази більше українських кВт (2,188 млрд кВт/г), Словаччина — у півтора раза (583,7 млн кВт/г).

Після майже дворічної перерви у жовтні–листопаді відновились поставки електроенергії у Польщу (59,6 млн кВт/г). У ці країни експорт в основному здійснює ТОВ «Східенерго», що входить до структури енергохолдингу ДТЕК. Ще одна дочка ДТЕК — ТОВ «Пауер Трейд» — збільшила поставки у Молдову. За 11 місяців обсяг експорту електроенергії зріс до 600,2 млн кВт/г проти минулорічних 21,6 млн кВт/г.

Натомість до Білорусі ТОВ «Східенерго» і ДПЗД «Укрінтеренерго» експортували 2,242 млрд кВт/г, що на 15,8% менше, ніж за аналогічний період 2010 р. А все через тимчасові припинення поставок через неплатоспроможність білоруських контрагентів на тлі різкої девальвації національної валюти Білорусі.

Крім того, в травні–червні ц. р. ДПЗД «Укрінтеренерго» поставило до Росії 55,5 млн кВт/г електроенергії за угодою про погодню міждержавну торгівлю електроенергією, тоді як у січні–квітні постачання не здійснювалися.

Надійний транзитний помічник

ФЛАГМАН. З 2010 року ПАТ «Факел» робить значні прориви у розширенні асортименту та ринків збуту продукції

Олег ГРОМОВ,
«Урядовий кур'єр»

Важливість існування газо- та нафтогазової системи будь-якої країни, у тому числі України, яка є найбільшим транзитером цих видів вуглеводнів, ні в кого не викликає сумнівів. Адже це не лише економіка, а й політика, і часто остання навіть є ключовою.

Допомогти підтримувати галузь транспортування газу і нафти нашої та інших держав виробництвом різноманітного обладнання для їхнього функціонування взяв на себе у далекому 1982 році завод газомазутних пальникових пристроїв та апаратури, побудований у місті Фастів столичної області. Тоді підприємство прославало свою продукцію на трансконтинентальному газопроводі «Західний Сибір — Західна Європа».

30 років успіху

Майже 30 років ПАТ «Факел» (як завод іменується тепер) постачає на ринки України, Росії, Азербайджану, Туркменістану та інших країн СНД обладнання для газотранспортної системи.

Підприємство виготовляє широку номенклатуру продукції, що дає змогу використовувати її

не лише у нафтогазовому, тепло-технічному та автозаправному комплексах, а й у хімічній, нафтохімічній, харчовій і фармацевтичній промисловості.

Реалізуючи свою виробничу програму, ПАТ «Факел» активно веде науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи. В останні роки підприємство стало базовим для «Укртрансгазу», тому це наклало на його керівників і співробітників особливу відповідальність за якісне виконання замовлень. Також «Факел» — давній партнер російського велета «Газпрому» із частини виробництва та постачання своєї продукції (ТОВ «Мострансгаз», ТОВ «Лен-трансгаз» та ін.). Продукція підприємства завоювала прихильність таких компаній, як ВАТ «Белтрансгаз», ГК «Туркменгаз», ЗАТ «КазМунайГаз».

Завдяки новій команді

«Факелові», як і іншим підприємствам, випала нелегка доля працювати у важкій кризовій часи, що розпочалися наприкінці 2008 року. Але заводу неабияк пощастило у вересні 2010-го, коли його зголосився очолити керівник нового покоління, кандидат економічних наук В'ячеслав Брижа-

тий, який привів із собою таку саму фахову команду однодумців. І справи, як кажуть, поступово пішли вгору...

Нова команда «Факела» розпочала працювати на різних ринках, виробляючи різноманітний асортимент продукції, що й надало підприємству великі можливості для маневру. «По суті, «Факел» і раніше виробляв чималий перелік обладнання, але цей процес було значно прискорено і розширено. Ми також розпочали відновлювати роботу, пов'язану із прямим виходом на співробітництво з російським «Газпромом» і досягли в цьому значних успіхів», — зазначає заступник комерційного директора ПАТ «Факел» Віктор Журба.

Завдяки зусиллям колективу підприємство виграло непростий тендер на освоєння нових видів продукції та науково-дослідні конструкторські роботи щодо впровадження у серійне виробництво обладнання для «Укртрансгазу».

Так, «Факел» розпочав роботу над створенням для газотранспортного гіганта нашої країни — «Укртрансгазу» — дослідних зразків автоматичних газорозподільних станцій (АГРС) потужністю 5, 10 та 30 тис. куб. метрів, а також мобільних АГРС.

Фото з архіву підприємства

Сьогодні завод працює на 100% потужностей

Економія на кооперації і кадри вирішують усе

У цьому контексті слід зазначити, що ПАТ «Факел» активно шукає шляхи широкого входження в ринок Туркменістану, намагаючись вийти на найбільшу державну газову компанію цієї країни «Туркменгаз».

Підприємство постійно оновлює технологічний парк і розвиває інфраструктуру. Тим самим скорочує кооперацію для виробництва продукції з іншими заводами, що дає змогу зменшити собівартість продукції та забезпечити конкурентоспроможні ціни.

Завод має у своєму розпорядженні зручні під'їзні залізничні та автомобільні шляхи, власну металобазу. Виробничі цехи, оснащені сучасним технологічним обладнанням, виконують заготівельні, ковальсько-пресові, зварально-зварювальні роботи, ме-

ханічну обробку різних матеріалів і мають можливість гнучко змінювати технологічні процеси. Гарантія якості продукції, що випускається, — сертифікована система якості згідно з ISO 9001 : 2008.

Нові керівники заводу збагнули, що в організації виробництва продукції для газотранспортної системи, яку випускає підприємство, домінують робітничі професії. Аби на «Факелі» не сталося кадрової нестачі робітників, було розпочато співпрацю із профільним технікумом, який розташований поряд із заводом. Так, студенти можуть проходити практику на заводі і за згодою обох сторін залишатися після навчання на підприємстві.

Сьогодні з великою впевненістю можна сказати, що завод працює на повну потужність. Підприємство має великі плани щодо розширення географії збуту своєї продукції, насамперед у країни СНД.

«Головні проблеми — контрабанда і фальсифікат»

Директор консалтингової групи «А-95»
Сергій КУЙОН

Щоб корова менше їла і давала більше молока, її треба менше годувати і більше доїти — поки що таку позицію займає українська влада на вітчизняному паливному ринку. Про його стан і тенденції напередодні Дня енергетики розповів директор консалтингової групи «А-95» Сергій КУЙОН.

УК Сергію, що вам, фахівцю з ринку нафтопродуктів, показав рік, що минає?

— На мій погляд, цього року ми побачили всі переваги існуючої моделі українського ринку нафтопродуктів — добре диверсифікованого та висококонкурентного. Паливо надходить з понад десяти зовнішніх джерел — Білорусі, Литви, Польщі, Росії, Румунії і навіть далекого Туркменістану. Крім того, близько половини ринку наповнюють такі потужні виробники, як кременчуцька «Укртатнафта», лисичанський ЛІНИК, стабільно працює державний Шебелинський ГПЗ.

Завдяки цій системі постачання український ринок пройшов улітку дуже складний, а б навіть сказав кризовий, етап безболісно. Уявіть, у травні на профілактичний ремонт стає Мозирський НПЗ (Білорусь), а Лисичанський завод ТНК-ВР перекривається на поставках практично

всього виробленого палива у Росію. Майже одночасно «пересохли» джерела постачання близько 50% світлих нафтопродуктів і це на сезонному піку споживання! І, як ви, мабуть, пам'ятаєте, тоді не сталося зростання цін чи дефіциту пального.

А все тому, що ринок оперативно переключився на інші напрямки. Зокрема, збільшив закупівлю у Румунії, Литві та з іншого білоруського заводу у Новополоцьку. Тому ні споживач, ні уряд не відчув ніякого дискомфорту. Хоча скажу відверто, ситуація була близька до паніки. А тепер порівняймо модель ринку нафтопродуктів з ринком природного газу, де ми, на жаль, цілком залежимо від одного постачальника і вже бачимо, чим це обертається. Тому дуже дивує, коли з'являються ініціативи, здатні перетворити диверсифіковану «нафтову» модель на «газову», тобто на монополію.

УК Що ви маєте на увазі?

— Передусім, йдеться про нещодавно презентований Міненергівугілля законопроект про надання НАК «Нафтогаз України» пільг у вигляді нульової ставки ПДВ на імпорту нафти та на подальший продаж вироблених з неї нафтопродуктів. Очевидно, що у такому разі ринок швидко опинить-

ся в руках однієї, нехай і державної структури, яка отримає колосальну перевагу. Про конкуренцію якості й цін можна буде забути. Але головне, що законопроект відкриває можливості для колосальних зловживань.

За моїми розрахунками, збитки держави можуть сягнути 30 млрд гривень у вигляді несплаченого ПДВ при імпорті нафти та зобов'язань компенсувати ПДВ при експорті мазуту, що буде у великих обсягах вироблятися українськими НПЗ. На мою думку, документ потребує серйозного доопрацювання. До речі, законопроект був презентований на засіданні уряду 16 листопада, але ні до цього, ні досі, всупереч протокольному рішення, ніхто з представників зацікавлених відомств його не бачив. Подейкують, що скоро він знову з'явиться на порядку денному.

Великий резонанс викликало й спеціальне урядове розслідування щодо імпорту нафтопродуктів, розпочате в січні 2011 р. Пропонується встановити фантастичні за своїми розмірами мита на бензин та дизпаливо (близько 1,30 та 0,8 грн/л відповідно). Це призведе, по-перше, до олігополії українських НПЗ, по-друге, ці мита врешті-решт оплатити автовласник на заправці. Протиріччя полягає у тому, що, з одного боку, уряд хоче бачити низькі ціни на АЗС, а з іншого, готовий перекрити шлях енергоносіям як з Європи, так і країн СНД, що неминуче призведе до зростання цін. При тому головним чином ідеться про обмеження постачання нафтопродуктів, що відповідають діючим у Європі стандартам, хоча українські НПЗ паливо такої якості поки що не випускають.

УК Важко сперечатися з тим, що українські нафтопереробні заводи потребують підтримки держави...

ДОСЬЄ «УК»

Сергій КУЙОН. 35 років. Стаж роботи у сфері вивчення ринку нафти і нафтопродуктів — 15 років. Працював радником голови НАК «Нафтогаз України», міністра палива та енергетики України, був учасником Експертно-аналітичної групи з питань ринку нафтопродуктів при Кабміні. З 1997 по 2009 рр. — працював в компанії UPECO. З 2008 року засновник і директор ТОВ «Консалтингова група А-95».

— Безумовно. Варто розібратися у причинах занепаду колись дуже потужної індустрії. На моє глибоке переконання, головними ворогами наших НПЗ є не легальний імпорту, а контрабанда та фальсифікат! Ліквідувавши тіньовий сегмент, а це, за оцінками урядових і незалежних фахівців, 25% ринку, держава створить належні умови для роботи легального бізнесу. Врешті, виграють усі — держава у вигляді збільшення податкових надходжень, споживач, який отримає якісний заводський нафтопродукт, і самі нафтопереробники, бо попит на їх продукцію збільшиться. Але ніхто не хоче займатися тривалими програмами, всім потрібні гроші — багато й зараз.

УК Ви неодноразово критикували законопроект про збільшення акцизного збору Мінінфраструктури. Чому?

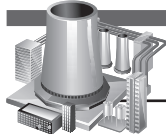
— Бо запропоноване збільшення податків призведе до зростання цін на бензин на 20 коп./л і дизпаливо — на 60 коп./л. А тепер уявімо, що набуває чинності цей законопроект, а також застосовується мито на імпорту. Зростання цін становитиме у середньому 1,50 грн на літр бензину чи дизпалива! Нехай державні діячі ставлять перед собою найшляхетніші цілі — підготуватися до Євро-2012 чи допомогти нашим НПЗ, — але не може український споживач палива будувати стадіони та модернізувати заводи! На жаль, інтереси споживача нині не на

першому плані державної політики. Сьогодні всі питання зводяться до одного — як облаштувати бензин новими податками. Причому права рука часом не знає, що робить ліва.

УК Чому склалася така ситуація?

— Немає єдиного координаційного центру, який би узгоджував і аналізував пропозиції, регламент розгляду законопроектів та інших ініціатив постійно порушується. Наприклад, Мінінфраструктури у законопроекті пропонує відмовитися від диференційованої ставки акцизу на дизпаливо залежно від його якості, тоді як саме завдячуючи цій нормі за останні 5 років ми майже повністю перейшли на використання євродизеля. Нафтопереробні компанії вклали гроші в модернізацію для випуску покращеної продукції, а тепер ліквідація цієї норми відриває наш ринок для низькоякісного ДП з підвищеним вмістом сірки, зокрема, з Росії. Таким чином це вдарить як по наших НПЗ, так і по споживачеві, якому доведеться купувати низькоякісне паливо за старою ціною. Якщо так треба підняти податки на солярку, то чому одночасно не збільшити всю диференційовану шкалу акцизів? Цей приклад показує, як неузгодженість роботи різних відомств в одній галузі може призвести до дуже неприємних наслідків.

Віолетта ГРОМОВА
для «Урядового кур'єра»

ДЕРЖАВНИЙ ІНТЕРЕС

Управління вітчизняною газотранспортною

ДОСЛІДЖЕННЯ. Попри тривалі переговори зі східною сусідкою щодо нормалізації ціни на Тож «УК» попросив спрогнозувати можливі варіанти розв'язання українсько-російського

Галина ІЩЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

У ході Саміту Україна-ЄС Президент України Віктор Янукович заявив, що, розраховуючись за російський газ, НАК «Нафтогаз України» щомісячно зазнає \$500 млн збитків і що тягар надвисоких цін на газ є знищенням країни.

«Договір 2009 року дав Україні найвищу ціну за газ у ЄС. І сьогодні, незважаючи на харківські угоди, Україна платить більше, ніж країни ЄС і сусідні країни. Цей тягар для нас дуже важкий.

Я думаю, що баланс «Нафтогазу» зараз відсутній, кожен місяць нам треба покрити \$500 млн збитків. Сьогодні у нас \$6 млрд збитків «Нафтогазу України». Це було знищенням країни», — підкреслив Президент.

«Зараз у нас дуже важкі переговори, Бойко майже щодня буває в Росії, і я не можу сказати, чим вони закінчатися», — зауважив В.Янукович.

На питання журналістів, як може бути таке, що Росія вимагає від України виходу з європейського Енергетичного співтовариства, В.Янукович відповів,

що переговори тривають уже півтора року і вимоги України до Росії зрозумілі з точки зору ціни на газ. Крім того, за словами Президента, з боку Енергетичної співдружності порушуються інтереси України.

«Зараз у ході будівництва Південного потоку споруджують газозосховища в Сербії і це девальвує українську ГТС, а обсяги прокачування газу не ростуть. Ми пропонуємо Росії та ЄС створити спільний газотранспортний консорціум. Ми беремо зобов'язання прокачати гарантовані обсяги газу і утримувати в

справному стані ГТС. Зараз чекаємо відповіді від ЄС та Росії», — пояснив він.

У свою чергу президент Європейської комісії Жозе Мануель Баррозу висловив сподівання, що поставки газу в ЄС залишатимуться стабільними. «Все інше буде ударом по іміджу Росії та України. Ми повинні продовжувати переговори з Україною і Росією про українську ГТС, тому що її модернізація дуже важлива для всіх нас», — резюмував Ж.М.Баррозу.

Чи зможе Україна виторгнути для себе прийнятну ціну на

газ, якою вона може бути, коли і за яких умов це станеться? Які форми домовленостей можливі і чи не призведе це до здачі вітчизняної газової труби Росії, як це вже зробили Білорусь та Молдова? Чи не підштовхне до здачі ГТС надання українській стороні можливості розрахунків за газ у рублях та взяття нею кредитів у східній сусідки?

Про це, а також про можливі шляхи реформування газотранспортної системи та участь у модернізації ГТС усіх зацікавлених сторін, «УК» запитує експертів.

Директор енергетичних програм Центру «Номос» Михайло ГОНЧАР:

— Стратегічно Росія веде переговори з позиції — дешевий газ в обмін на повний пакет політичних і економічних поступок України. Російська сторона хоче поглинути НАК «Нафтогаз», до того ж уся, а не тільки ГТС, і не важливо, в якій формі — консорціуму чи СП. У Білорусі і Молдові теж спочатку говорили про 50%, а нині — це повний контроль. Схоже, Україна рухається за цим самим сценарієм. А ще згадайте заяви, які час від часу звучать із вуст російських представників, щодо потреби вступу України до Митного союзу і її виходу з Енергетичного співтовариства, куди ми півроку тому вступили.

У комплексі ці поступки мають призвести до ефекту завершення для України періоду європейської інтеграції і розвертання її в бік іншої, євразійської моделі інтеграції, що восени цього року було офіційно поставлено на порядок денний на пострадянському просторі російським прем'єром у відомій статті в «Ізвестиях». Такий підхід у принципі не є партнерським і дружнім щодо України. «Газпром» ні з ким більше не дозволяє собі вести переговори за моделлю, яку ми спостерігали у випадку з Білоруссю, і яку намагаються нав'язати Україні.

Нині уряд стоїть перед дилемою: йти на поступки «Газпрому» в обмін на ефемерні

Світ не зійшовся на «Газпромі»

обіцянки про дешевий газ чи йти на жорсткі реформи, пов'язані з кардинальною зміною середовища в нафтогазовому секторі. З одного боку, уряд озвучив наміри, приєднавшись до Енергетичного співтовариства 1 лютого 2011 року, а з іншого — нічого не зробив у цьому напрямку.

Я скептик щодо триумфату. Вікіно можливостей України у цьому проекті зачилося ще 7 років тому. У червні 2002 р., коли підписували декларацію у Петербурзі Кучма, Шредер і Путін, не було Другої газової директиви ЄС, Третього енергопакета. Україна не була членом Енергетичного співтовариства, та й самого співтовариства не було. Відтоді змінилися правові реалії і в Європі, й у нас. Зокрема якщо раніше компанія на кшталт «Газ де Франс» могла безперешкодно увійти як один із партнерів для управління української ГТС, то з появою вимоги Третього енергопакета щодо глибокого амбамбінгу чи розподілу видів бізнесу в енергетичній сфері виникають певні правові труднощі. Те саме у контексті «Газпрому», що є вертикально інтегрованою компанією. Тому тристоронній формат може спіткати та сама доля, що й у 2002 році.

До того ж, декларація була підписана тристороння, а консорціум був створений і він досі існує у двосторонньому форматі: українсько-російському. Тоді російська сторона повела гру так, аби вивести з неї німців. Вони запропонували спочатку обговорити питання у двосторонньому порядку — з Україною, а потім запросити третю сторону. На

що німці відповіли: «Ми не сяємо за стіл, де вже двоє відобідали». Тому нинішня ситуація — це своєрідне дежа вю. Ми бачимо регулярні щотижневі поїздки українського міністра енергетики у Москву, якусь незрозумілу гіперактивність, але нічого подібного немає на рівні Київ-Брюссель чи Київ-Берлін. Наші переговорники не їздять туди на енергетичні переговори, як і європейці не їдуть до нас для обговорення цих питань.

Ми вступали в Енергетичне співтовариство не просто щоб бути там, а щоб використати це членство для запровадження загальноприйнятих європейських правил гри і ствер-

видно на прикладі Північного потоку. Його запустили, але він не може увійти в нормальний експлуатаційний режим і зупиняється. Щодо Південного потоку, то, за останньою інформацією, його переглядають, змінюють маршрут, бо запланована потужність — 63 млрд куб. м (спочатку йшлося про 30 млрд) — нікому в Південній Європі не потрібна.

До того ж, долю Південного потоку можна спрогнозувати, подивившись на Блакитний потік, про який «Газпром» воліє не згадувати. Він функціонує з 1993 року, проте ніколи не працював більш ніж на половину своєї потужності. Його планували на 32 млрд, зроби-

тат споживача. «Газпром» постачатиме в Європу рівно стільки газу, скільки захоче взяти європейський споживач, а останній з кожним роком отримує дедалі більше можливостей брати скрапелений газ, і це на тлі запровадження новітніх технологій енергозбереження. До речі, у вересні королева Нідерландів Біатрікс відкрила термінал під Роттердамом з прийому скрапеленого природного газу потужністю 12 млрд куб. м. Саме такий обсяг газу втрапить Північний потік, і це ЗМІ чомусь обійшли увагою.

Світ не зійшовся клином на «Газпромі». Нам треба вести діалог у тристоронньому режимі. ГТС потрібно зробити прозоро функціуючою, доступною для третіх сторін, що є однією з вимог у рамках договору Енергетичного співтовариства. Треба показати, що український маршрут надійний, і газ, який буде розміщений для зберігання у наших підземних газозосховищах європейськими клієнтами, можна безперешкодно і вчасно взяти за потреби. Це високодохідний вид бізнесу, вигідніший навіть, ніж транспортування.

Щодо НАК «Нафтогаз», то його фінансове становище перманентно важке. Підтвердження цього — те, що фінансовий звіт компанії за 2010 рік аудитор підписав лише 12 грудня 2011-го. І то, мабуть, тому, що за кілька тижнів, які залишилися до завершення року, катастрофи не станеться.

Модель функціонування «Нафтогазу» себе вичерпала. НАК платить волонтаристськи високу ціну за газ іно-

земному монополістові — \$400 за 1 тис. куб. м, тоді як внутрішнім видобувникам — «Укргазвидобування», «Чорноморнафтогаз», «Укрнафті» — у сім разів менше. Натомість корпоративні гроші вимиваються без відповідної економічно-фінансової віддачі. Щоб цього не було, треба реформувати, реорганізувати НАК «Нафтогаз», на чому наголошують МВФ, Світовий банк і ЄС.

По-перше, треба відокремити види бізнесу НАК «Нафтогаз». Видобуток і газотранспортна система (ГТС) мають бути фінансово самостійними, самоокупними структурами, як це прийнято в країнах ЄС. По-друге, не має бути перехресного субсидування як усередині корпоративної структури, так і між бюджетом і «Нафтогазом». По-третє, потребує змін і внутрішній ринок газу. Тут не повинно бути двох цін, і методологія утворення ціни має бути однаковою для різних споживачів. З одного боку, це боляче вдарить по кишені населення, яке буде змушене платити ринкову ціну за блакитне паливо, а з іншого — спонукає до заощадження і енергоефективності, а не простого його випалювання. Згодом це дасть змогу накопичити потенціал для розширення геологорозвідки, геофізики, експлуатаційного буріння тощо, а, отже, власного видобутку. Тоді можна буде проводити більш гнучку політику. Бо зараз ми стоїмо на місці — видобуваємо 20–21 млрд куб. м, тоді як це торік, згідно з Енергетичною стратегією, мали досягти позначки 25 млрд.

Якщо наша ГТС нічого не варта, то чому нею продовжує цікавитись російська сторона, яка будує Північний потік і збирається будувати Південний потік? При цьому росіяни малюють нам страшилки, аби змусити прийняти їхні правила гри.

дження своєї позиції в діалозі з російською стороною.

Якщо зберігати лінію поведінки, яка була до цього, доля ГТС буде незавидною. Прогнози, що транзит буде нульовий, — це перебільшення, але обсяги транспортування таки зменшуватимуться. Водночас слід сказати, що якщо наша ГТС нічого не варта, то чому нею продовжує цікавитись російська сторона, яка будує Північний потік і збирається будувати Південний потік? При цьому росіяни малюють нам страшилки, аби змусити прийняти їхні правила гри. Це

ли на 16 млрд, а працює — трохи більш як на 8 млрд. Натомість основний газ іде в Туреччину традиційним маршрутом через Україну, Румунію, Болгарію.

Якщо ми нічого не робитимемо, то з часом і наші європейські партнери від нас відвернуться. Бігти у Москву і вважати, що це панацея, — ілюзія. Адже ринок газу в Європі зазнав кардинальних змін наприкінці минулого — початку цього десятиліття. Якщо у 1990-ті роки на ринку газу в Європі був диктат постачальника, то нині — дик-

Незалежний експерт Валентин ЗЕМЛЯНСЬКИЙ:

— Створення газотранспортного консорціуму загострило низку нормативних і фінансових питань, без вирішення яких Україна не зможе реформувати вітчизняний газовий сектор. Насамперед це питання законодавчого закріплення передання часток акцій укра-

Україні потрібні гарантії

їнської ГТС у тристоронній консорціум. Для цього треба зняти заборону на приватизацію об'єктів енергетики, яка передбачена ст.7 Закону «Про трубопровідний транспорт».

Безумовно, у такому випадку постає питання гарантій. По-перше, гарантій обсягів прокачування газу українським маршрутом від ВАТ «Газпром». Останні два роки ми спостерігали постійне зниження обсягів газу, що прокачувався українською трубою і в середньому становив 95 млрд

кубометрів блакитного палива при договірних 110 млрд куб. м. Це при рентабельності ГТС, за висновками технологів, у разі прокачування 105 млрд куб. м газу на рік. Якщо таких гарантій не буде, то надлишкова потужність треба буде консервувати, а, можливо, й навіть різати на металобрухт.

По-друге, це фінансові гарантії щодо інвестування в модернізацію української ГТС. Нині цифра необхідних інвестицій коливається в межах \$5 млрд, що є не підйомними для

держбюджету, а тому потребує залучення іноземних компаній. Ідеально, якщо це буде спільне європейсько-російське фінансування, що подовжить строк експлуатації ГТС ще принаймні на 50 років і розширить пропускну спроможність до 200 млрд кубометрів на виході. До речі, на сьогодні цей показник становить 140 млрд куб. м, чого вистачило б для виконання практично всього обсягу російських контрактів щодо постачання газу європейським споживачам.

Варто зазначити, що певне послаблення Україна вже отримала від російської сторони, коли було підписано додаткову угоду до контракту 2009 року, згідно з яким «Нафтогаз України» може сплачувати за отриманий газ російськими рублями, а сам платіж може бути проведений до 28 числа наступного місяця, тоді як раніше він мав перераховувати кошти протягом тижня після закінчення місяця поставки газу. За оцінками урядовців і представників НБУ,

Україна має достатньо рублевої маси всередині країни, щоб акумулювати необхідні кошти для розрахунків за газ, не використовуючи долари із золотовалютного резерву НБУ. Окрім того, зважаючи на високу волатильність рубля (постійне коливання до курсу долара), Україна матиме змогу економити, бо протягом місяця зможе обирати найбільш фінансово сприятливий момент для проведення транзакції між «Нафтогазом» і «Газпромом».

ДЕРЖАВНИЙ ІНТЕРЕС

СИСТЕМОЮ: ХТО «СИДІТИМЕ» НА ТРУБІ?

блакитне паливо, світла в кінці тунелю поки що не видно.
енергетичного діалогу провідних вітчизняних експертів

Незалежний експерт
з питань енергетики
Володимир САПРИКІН:

— Є надія, що до кінця цього року буде прийняте певне рішення і дві сторони підпишуть пакет документів щодо газової співпраці на перспективу. Варто сказати, що Україна ніколи не отримувала подарунків від «Газпрому», тому заяву його голови правління О. Міллера слід розцінювати як політизацію ситуації. Як кажуть, щось пішло у переговорах не за планом РФ, Україна у чомусь не поступилась, але перемовини тривають.

Щодо ціни, то Україна платить сьогодні майже таку ціну, як і країни Євросоюзу. Тоді як мала б платити, зважаючи на 100-доларову знижку і вартість транспортування, зокрема до Німеччини (близько \$70), на \$170 менше. Ціна має бути кардинально нижчою і тут треба орієнтуватись пев-

Ціна має бути кардинально нижчою

ним чином на Білорусь, де ціна буде \$165,5 + \$20. Безумовно, Україна не отримає таких умов, бо Білорусь — це союзна держава і тут різні умови взаємодії. Але можна говорити про ціну, трохи більшу за \$200.

Сьогодні є три проблеми, які Україна має розв'язати у спорі з Росією. Перша — це надвисокі ціни, які треба знизити. Друга — гарантування збереження обсягів транзиту газу українською трубою в умовах реалізації Росією об'єктів газопроводів (Північний і Південний потоки). Третя — отримання інвестицій на реконструкцію та модернізацію вітчизняної ГТС. За оптимістичними підрахунками, для цього потрібно \$5-6 млрд інвестицій, які треба освоїти за 5-6 років. Євросоюз обіцяв допомогти, але поки що не дав на це жодної копійки. Тож нині Україна намагається робити це самотужки. Сьогодні ці питання надважливі для України, тому вона йде на деякі поступки, допускаючи і Євросоюз, і Росію до управління своєю ГТС. Нині обговорю-

ються деталі та економічні механізми співпраці.

На сьогодні Євросоюз не може влізти у переговори між Росією та Україною. Бо «Газпром» цього не бажає і українська сторона досить лояльно до цього ставиться. ЄС очікує домовленостей і запрошення. Адже якщо «Газпром» наполягатиме на знятті значних транзитних обсягів газу з України, навіщо Євросоюзу вкладати кошти у майже порожню трубу?

Та нині позиції України більш-менш нормальні, якщо поглянути, як реалізуються російські проекти. Ось дивіться, нині вже запущена перша черга Північного потоку. Це транзит 27,5 млрд куб. м, з них 22 млрд — за новими контрактами. Тобто максимально, що може бути знято з України, — це 5,5 млрд куб. м. Готується друга черга. Але ще питання, як це далі відбуватиметься. Щодо Південного потоку, то там величезні проблеми. По-перше, Туреччина не дає дозволу на прокладання газопроводу через її територіальні води. По-друге, Євро-

Вартість 1000 м³ природного газу, \$

Джерело: Інститут енергетичних досліджень

союз відмовив «Газпрому» у включенні цього проекту до транс'європейських мереж. Так проект потрапляє під дію Третього енергетичного пакета, який не дозволяє працювати на території ЄС компаніям, що не пройшли розподіл за видами діяльності (не відокремили транспортування від видобутку та постачання). Більш того, такі компанії можуть бути оштрафовані у 2013 році — а це 10% загального обігу. Йдеться про десятки мільйонів доларів. Отже, західні інвестори побоюватимуться вкладати

у небезпечний проект, і він буде відкладений. Якщо ЄС швидше домовиться з Азербайджаном і Туркменістаном, то він узагалі не буде реалізований.

Створення СП теоретично можливе, але поки що не зрозуміло, яка буде користь від «Газпрому» у газорозподільних мережах, що ми отримаємо від цієї оборудки. Інформація про приватизацію ГТС ще неофіційна, тому її важко оцінювати. У парламенті є законопроект про реформування нафтогазового сектору, але

він ще сирий і поки що важко говорити, що саме він дозволить приватизацію ГТС. Та за будь-яких обставин треба, щоб Україна мала контрольний пакет. При цьому питання треба обговорювати у тому ж трикутнику, а не тільки з Росією.

Щодо розрахунків за газ рублями, то у стратегічному плані це погано, бо ми беремо на себе всі ризики неконвертованої валюти — рубля, і питання лише в тому, скільки ми накопичуватимемо рублеву масу. У тактичному ж плані ніхто не дає нам кредитів, крім російської сторони. Це певним чином небезпечно, але це питання виживання. Російська сторона відтермінувала розрахунки за газ: раніше ми сплачували вартість спожитого блакитного палива до 7 числа, тепер — до 28. І головне, що розрахунок рублями — це не обов'язок, це можливість. Ми можемо у доларах розплатуватись, а можемо в рублях. Тут є вихід. На цьому етапі це корисно. Безумовно, якщо це стане системою через 3-5 років.

«Допуск «Газпрому» до управління вітчизняною ГТС суперечить зобов'язанням у рамках Енергетичного співтовариства»

Голова Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки
Микола МАРТИНЕНКО

УЗМІ з'явилась інформація, що у парламент подано законопроект, який — у разі прийняття — відкриває шлях до приватизації вітчизняної ГТС. Чи справді це так і на якій він стадії розгляду? Про це «УК» запитав у голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Верховної Ради Миколи МАРТИНЕНКА.

— Так, справді. Такий законопроект — «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою забезпечення реформування нафтогазового комплексу» — зареєстрований Кабміном у Верховній Раді під №9429 ще 8 листопада. Він передбачає скасування заборони, встановленої ст. 7 Закону «Про трубопровідний транспорт», щодо реорганізації державних підприємств магістрального трубопровідного транспорту і вчинення будь-яких правочинів, у тому

числі приватизації основних фондів і акцій.

Цей проект розглядали на засіданні Комітету 7 грудня і він викликав жорстку дискусію між представниками опозиції та більшості. Члени комітету не прийняли рішення щодо нього. Це зафіксовано у протоколі засідання комітету і буде поінформовано у парламенті під час його розгляду, що запланований на пленарний тиждень з 10 по 13 січня 2012 р. Ці післясвяткові дати, коли до роботи ВР не буде пильної уваги суспільства і громадськості, очевидно, вибрані не випадково.

Хотілось би вже найближчим часом заслухати з цього питання представника профільного міністерства чи Прем'єр-міністра України, які мають розповісти, що відбувається на українсько-російських газових переговорах, щоб розуміти про що домовляються сторони, аби не сталося

подібного, як із «харківськими угодами».

До речі, у парламенті зареєстрований ще й альтернативний законопроект з реформування ГТС (реєстр. №9429-1, внесений депутатом Ю.Кармазіним). Він, навпаки, пропонує доповнити ч. 4 ст.7 Закону «Про трубопровідний транспорт» положенням щодо заборони приватизації ГТС.

УК Як і на яких умовах, на ваш погляд, має відбуватись реформування системи управління українською ГТС?

— Воно має здійснюватись на основі європейського енергетичного законодавства, зокрема Третього енергетичного пакета, а також Енергетичної хартії. Це дасть нам змогу послідовно проводити лінію на інтеграцію вітчизняної ГТС до європейського енергетичного простору. Цьому б сприяв і перегляд архаїчної практики продажу російського газу на західному кордоні України. Європейські покупці повинні отримувати газ від «Газпрому» на російсько-українському кордоні, а контракти на транзит газу має укладати український газотранспортний оператор не з «Газпромом», а з європейськими компаніями.

УК Який варіант вигідний для України — тристоронній (ЄС, Росія, Україна) чи двосторонній (без ЄС) консорціум з управління вітчизняною ГТС?

ДОСЬЄ «УК»

Микола МАРТИНЕНКО. Народився 2 січня 1961 р. у м. Світловодську Кіровоградської області. Освіта вища, закінчив Харківський авіаційний інститут ім. М.Жуковського (1978–1984 рр.). З 1991 р. — голова правління, президент АТ «Торговий дім»; голова правління ЗАТ «Інтерпорт-Ковель». З березня 1998 р. і дотепер — народний депутат України.

— Питання участі в управлінні вітчизняної ГТС ЄС та Росії потрібно розглядати насамперед з позиції енергетичної безпеки України. Вважаю, що воно було актуальним у 2002 р., коли керівники Німеччини, Росії та України домовилися на базі ГТС створити газотранспортний консорціум. Це зберегло б обсяги транзиту російського газу до Європи українською територією у довгостроковій перспективі внаслідок ліквідації підстав для будівництва Північного та Південного потоків.

Тепер же, коли у листопаді 2011 р. була введена в експлуатацію перша черга об'їдного газопроводу Північного потоку, а наприкінці 2012 р. очікується завершення будівництва другої його черги, створення СП з управління ГТС України не може забезпечити збереження транзитних обсягів. Також керівництво «Газпрому» й уряду Росії неодноразово заявляло, що питання створення такого СП жодним чином не пов'язане із реалізацією проекту «Південний потік».

Крім того, допуск ВАТ «Газпром» до управління ГТС ук-

раїни призведе до ще більшого посилення економічного й політичного впливу Росії на Україну та суперечить взятим нашою державою зобов'язанням під час приєднання до Енергетичного співтовариства. Щодо участі ЄС в управлінні ГТС, то його доцільно розглядати лише після проведення реформування газового сектору та компанії НАК «Нафтогаз України» згідно з положеннями європейського енергетичного законодавства.

УК Якщо домовимося про тристоронній консорціум, то чи не виникне ситуація, коли російський «Газпром» через свою «дочку» в Західній Європі зможе виступити в ролі представника ЄС і таким штибом отримати майже повний контроль над українською ГТС?

— Цей варіант має бути відхилений урядом як такий, що не відповідає національним інтересам країни.

Галина РАДІОНОВА
для «Урядового кур'єра»

АЛЬТЕРНАТИВА

Кіловати від річкової течії

ЕВРИКА! Мешканець міста Буринь на Сумщині, інженер за фахом Віктор Шитов змайстрував оригінальну міні-ГЕС

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

Сусіди, родичі, друзі й знайомі Віктора Олександровича вже звикли, що на виробничому об'єкті малого підприємства «Дія», де він серед співзасновників, стоїть незвичайний агрегат. Зовні його можна порівняти хіба що з велетенським колесом, яке граційно і велично височіє над конструкцією, викликаючи одночасно і захоплення, і подив. Бо це й справді ексклюзив. Як каже винахідник, щось схоже на цю міні-гідроелектростанцію він бачив в Інтернеті — в одній з африканських країн та, здається, в Румунії. Однак то доволі примітивні споруди, а Віктор Шитов запропонував власну, яка з повним правом претендує на винахід.

Вода «працює» на модуль...

Аби збагнути, наскільки просте і водночас несподіване рішення запропонував буринський Кулібін, уявімо велетенський модуль завбільшки 6 на 12 метрів, що стоїть посеред річки. Не обов'язково, аби

Ось така мініатюрна гідроелектростанція

це була Десна чи Ворскла, не кажучи вже про Дніпро або Волгу. Досить рівнинної блакитної стрічки необхідної ширини, що має принаймні півтораметрову глибину і швидкість течії — не менше 0,3 метра на секунду.

Конструкція модуля — це два герметичні понтони, які в підводній частині на глибині 1,2 метра об'єднані днищем. З одного боку понтонів, а саме звідки входить течія, на обертальній осі закріплений конфузور, здатний заглиблюватися у воду до 3 метрів. Понтона-

ми, днищем і конфуззором вдається відокремлювати частину течії і штучно прискорювати її швидкість у кілька разів. Рухові прискореної води перешкоджає напірна турбіна, яка, обертаючись через мультиплікатор, передає оберти на генератор, що й виробляє електроенергію.

Площа забірної сторони конфузора — 18 м кв, прискореного потоку, що подається на турбіну — 3. А яка ж роль колеса, названого на честь видатного французького вченого Понселе і виконаного в стилі роман-

тичного середньовіччя — з криволінійними дубовими лопатями? Як пояснює винахідник, подвійна. Насамперед для підвищення коефіцієнту використання енергії води і... привабливої екзотики. Так-так, саме для цього. Адже міні-ГЕС найкраще встановлювати насамперед у місцях розташування турбаз, профілакторіїв, санаторіїв, інших місць масового відпочинку на берегах річок. Неважко здогадатися, що завдяки такій казковій споруді вдасться водночас підвищити і так званий туристичний ККД.

Аби штучне русло могло якомога довше перебувати у воді і не завдавало екологічної шкоди, його виготовлено з добротних дубових дощок. Водночас потоки води, що проходять через лопаті водяного колеса, збагачуватимуться киснем. Це надзвичайно важливо під час зимівлі риби. Аби міні-ГЕС працювали і в холодну пору, а також для технологічної безпеки всі рухомі елементи і генератор накриті утепленням зсувним ковпаком. А щоб до конфузора і вихідного перерізу не потрапляли сторонні предмети, вони

прикриті сіткою. Розрахункові оберти колеса — 6 на хвилину — цілком безпечні для риби і всього живого у воді.

Для зручності технічного обслуговування підводної частини передбачений підйом модуля. До того ж станція розбірна і доволі компактна (хоча й важить до 4 тонн). Розрахункова потужність — залежно від швидкості течії — від 5 до 10 кВт/год. Замало? Аж ніяк. Тим більше, якщо врахувати її призначення з туристичним ухилом.

Справа — за паперами

Зараз перед В.Шитовим постає закономірне питання: а що далі? На виготовлення міні-ГЕС пішло понад два роки. Як каже винахідник, ще нікуди не звертався, навіть не подавав про офіційну реєстрацію й оформлення, а резонанс уже є. Торік вистав став учасником регіонального етапу Всеукраїнського конкурсу якості продукції і здобув диплом у номінації «Промислові товари для населення». Члени журі дійшли одностайного висновку: у

міні-ГЕС — перспективне майбутнє.

Упевнений у цьому й автор. Він уже будує плани із встановлення станції (звісно, після всіх офіційних паперових узгоджень) на річці Сейм, неподалік Путивля. Саме там розташовані турбази і є чимало охочих відпочити з навколишніх районів. Як один із варіантів, ГЕС може виробляти дешеву електроенергію для якогось санаторію чи профілакторію — для освітлення території, будинків, для інших незначних за обсягом потреб.

Готові підтримати талановитого майстра і в Бурині. Це підтвердили посадовці, з якими довелося спілкуватися. Можливо, на першому етапі доведеться орендувати частину захисної смуги річкового берега (це передбачено Земельним і Водним кодексами), а після апробації — «напинати вітрила».

Втім, це не настільки важливо, аби саме тут шукати проблему. Головне — є мініатюрна гідроелектростанція, здатна зробити якщо не переворот, то принаймні істотний поворот, насамперед у вітчизняній гідроенергетиці.

Енергія зі сміття

ПРОЕКТ. На Вінниччині з побутових відходів отримують газ, з якого вироблятимуть електроенергію

Олег ЧЕБАН, «Урядовий кур'єр»

На найбільшому в області полігоні твердих побутових відходів запрацювала установка зі спалювання метану, який накопичується в процесі розкладання сміття. Першими цьому зараді жителі довколишніх сіл і, зокрема, Стадниць. Вони зауважили, що дихати стало легше. Це також підтвердив міський голова Вінниці Володимир Гройсман. Коли він приблизно 5 років тому вперше приїхав сюди, то побачив жахливу картину — сміття літало по усьому полігону, небезпечно виблискували «озера» ядовитого фільтрату. Також раніше тут було багато самозагорянь та підпалів, а, отже, і задимленість та жахливі умови для людей, які живуть поблизу. «Це потребувало від нас серйозних дій щодо рекультивації цього полігону, його укріплення і вирішення екологічних питань», — зазначив він. Нині завдяки встановленню новітнього обладнання викиди парникових газів в атмосферу зменшилися у 21 раз, а випадки самозапалення на полігоні стали неможливими.

Щоб вирішити передусім екологічні питання, у 2008 році міська рада, КУП «ЕкоВін» та німецька компанія HAASE уклали Рамкову угоду про співпрацю. Були створені правові та адміністративні передумови для санації полігону. Після чого Міністерство охорони навколишнього природного середовища України та Федеральне Міністерство захисту довкілля Німеччини ухвалили наміри через листи-підтримки і таким чином створили умови для застосування механізмів Кіотського протоколу. TÜV Nord провело детермінацію проекту і його було зареєстровано в ООН (UNFCCC) згідно з рамковою конвенцією ООН щодо зміни кліматичної ситуації.

Пробні відкачки газу з перших свердловин на полігоні засвідчили, що його тут достатньо для промислового видобування (близько 320 м³ на годину). Наразі зроблено 12 свердловин

глибиною 15–18 метрів, прокладено транспортних трубопроводів загальною довжиною близько 1,6 км та встановлено газозбірну станцію тощо. Загальна вартість проекту складає 1,6 млн євро. Роботи виконували за рахунок інвестиційних коштів HAASE та частково — КУП «ЕкоВін». Орієнтовний термін видобутку газу — 15 років. Тож, зі слів міського голови, з'явиться певний ресурс для самоопитності обладнання та можливість залучення коштів (отриманих за механізмом, передбаченим Кіотським протоколом) для подальшої рекультивації полігону. Представник компанії HAASE в Східній Європі та Україні Йорг Майснер зауважив, що кошти, які отримуватимуть від виробництва електроенергії, вкладатимуть в рекультивацію полігону. «В цілому, це більшою мірою екологічний проект. За три останні роки зроблено надзвичайно багато. Тепер крок за кроком на полігоні проводитиметься робота, і маю надію, що через 15 років тут буде майданчик для гольфу, як це тепер роблять в Німеччині», — впевнений він.

У 2012 році на полігоні планують зробити ще кілька газових свердловин та використовувати газ у блочній модульній електростанції в контейнерному виконанні потужністю 400–600 кВт/год. Рентабельність проекту, а також зацікавлення іноземних інвесторів у подібних певною мірою залежатиме від надання «зеленого» тарифу цій електроенергії.

За словами голови облдержадміністрації Миколи Джиги, область за енергоефективністю найбільше наблизилась до євростандартів. Стадницький проект — це ще одна можливість виробляти електроенергію та тепло з альтернативних джерел. Наступний крок — запровадження аналогічних технологій на будівництві Калинівського полігону зі складування твердих побутових відходів. «Це зменшує залежність від імпортованих енергоносіїв», — зазначив керівник області.

Інтегрувати в мережу екологічно чисту енергію?

Компанія АББ бере участь у будівництві найбільшої в світі морської вітрової електростанції потужністю 400 МВт. Завдяки використанню екологічних технологій електростанція дозволить уникнути щорічних викидів в атмосферу 1,5 млн. тонн CO₂ і підвищить загальну стабільність енергосистеми. Це приклад того, як АББ, найбільший постачальник електрообладнання і послуг для вітроенергетики, допомагає використовувати відновлювані джерела енергії та боротися із змінами клімату. www.abb.ua

Це можливо.

АББ. Енергія і продуктивність заради кращого майбутнього.

Power and productivity
for a better world™

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

«Науковцям пенсію перерахують за їхнім бажанням»

ПРОКОМЕНТУЙТЕ
ЦЮ ПРОБЛЕМУ
НА САЙТІ
UKURIER.GOV.UAЗаступник директора департаменту
— начальник відділу спеціальних
пенсій Пенсійного фонду України
Олена ОХРИМЕНКО

Пенсійний закон, який набрав чинності 1 жовтня цього року, торкнеться і наукових та науково-педагогічних працівників, яким призначатиметься пенсія вже за новими нормами. Про них ми попросили розповісти заступника директора департаменту — начальника відділу спеціальних пенсій Пенсійного фонду України Олену ОХРИМЕНКО.

Олено Валентинівно, тож за яких умов призначатимуть тепер наукову пенсію?

— Науковому (науково-педагогічному) працівнику пенсія призначається за наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі (для чоловіків — 35 років, для жінок — 30 років), та наявності стажу наукової роботи для чоловіків не менш як 20 років. У жінки має бути стаж наукової роботи не менш як 15 років.

Можливо, хтось не знає, що таке страховий стаж, то поясніть, будь ласка.

— Страховий стаж — період, протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок.

Право на наукову пенсію мають ті, хто працює в сфері науки?

— Перелік посад наукових (науково-педагогічних) працівників підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації затверджено постановою Кабінету Міністрів № 257.

До наукових працівників належать також особи, які мають науковий ступінь і працюють за спеціальністю відповідно до групи спеціальностей галузі науки, з якої присуджено науковий ступінь.

Без чого наукову пенсію не призначать?

— Оскільки право на наукову пенсію пов'язане з наявністю наукового стажу (20 років у чоловіків та 15 років у жінок), то основним, звичайно, є підтвердження цього стажу. Крім документів про стаж (основним є трудова книжка), обов'язково надається довідка про підтвердження стажу наукової роботи підприємств, установ, організацій, вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації або їх правонаступників). Уперше врегульовано питання щодо органу, який має право видавати довідки про підтвердження наукового стажу за відсутності правонаступника: довідки надає орган державної влади або Національна академія наук України, або національні галузеві академії наук, до сфери управління яких належали підприємство, установа, організація, або до компетенції яких належать відповідні напрями наукової (науково-технічної) діяльності.

Які ще зміни набрали чинності з 1 жовтня?

— Зміни стосуються також і періоду, за який враховується заробітна плата для обчислення наукової пенсії. При призначенні пенсії науковцям враховується їхня зарплата за основним місцем роботи на наукових (науково-педагогічних) посадах за весь період страхового стажу на таких посадах починаючи з 1 липня 2000 року.

Лише за двох умов: період роботи на наукових (науково-педагогічних) посадах починаючи з

10 відсотків тривалості наукового стажу.

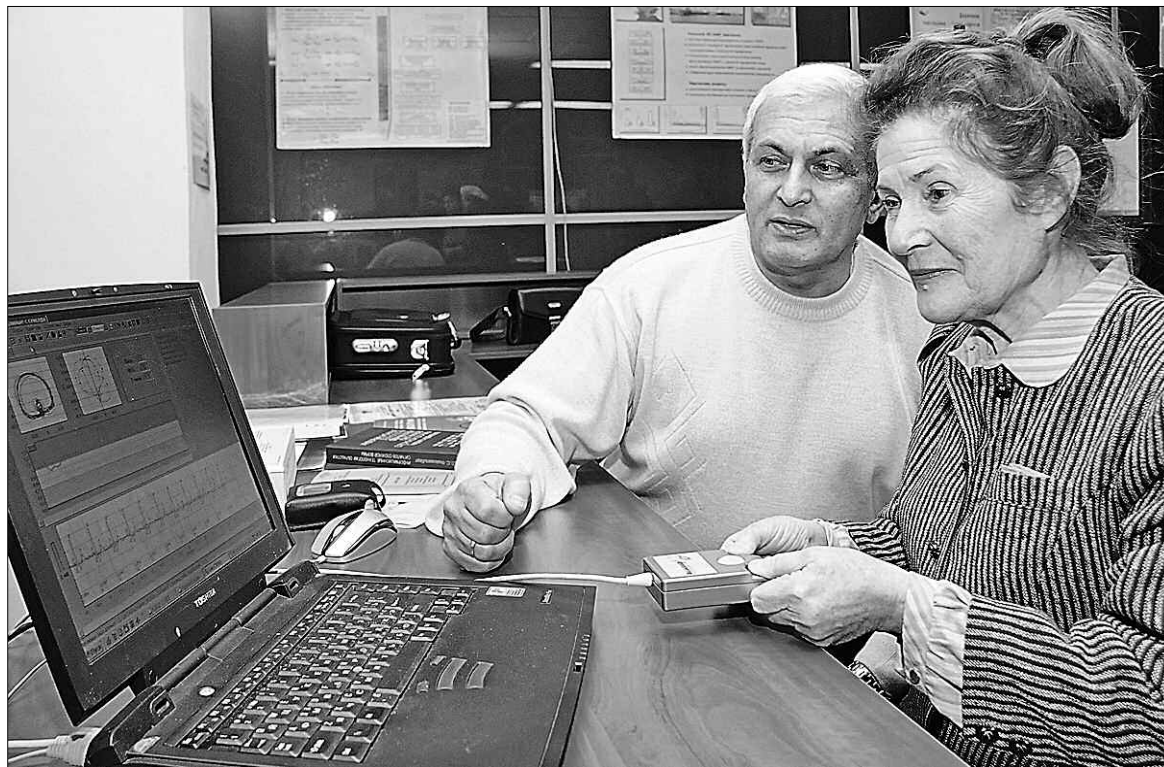
Але у всіх випадках період, за який враховується заробітна плата, з урахуванням виключення, не може бути меншим, ніж 60 календарних місяців.

Починаючи з 01.01.2012 року при обчисленні заробітку під час призначення пенсії науковому (науково-педагогічному) працівнику буде застосовуватись середня заробітна плата працівників, зайнятих у галузях економіки України, у тому числі в сільському господарстві, за три календарні роки, що передують року звернення за призначенням пенсії.

Зміни стосуються і наукових (науково-педагогічних) працівників, які продовжують працювати після призначення наукової пенсії та набувають право на проведення перерахунку.

Кому й коли він проводиться?

— Такий перерахунок проводиться до 1 жовтня 2011 року пенсіонерам, які після призначення пенсії

«Мізки» і з віком коштують недешево

01.07.2000 р. становить менше 60 календарних місяців та за бажання пенсіонера, при умові підтвердження довідки про заробітну плату первинними документами у період до 1 січня 2016 року,

працювали за строковим трудовим договором (контрактом) на посадах наукових (науково-педагогічних) працівників не менш як два роки.

Починаючи з 1 жовтня 2011 року перерахунок буде проводитись за

Науковому (науково-педагогічному) працівнику пенсія призначається за наявності страхового стажу, необхідного для призначення пенсії за віком у мінімальному розмірі (для чоловіків — 35 років, для жінок — 30 років), та наявності стажу наукової роботи для чоловіків не менш як 20 років. У жінки має бути стаж наукової роботи не менш як 15 років.

для обчислення пенсії буде враховуватись заробітна плата за основним місцем роботи на наукових (науково-педагогічних) посадах за 60 календарних місяців до 01.07.2000 р. незалежно від перерв.

При цьому, як і раніше, буде проводитись «оптимізація» заробітної плати, тобто з періоду, за який вона враховується, виключається період до 60 календарних місяців підряд, але не більш ніж

умови, що після призначення пенсії відповідно до цього закону пенсіонери працювали за строковим трудовим договором (контрактом) на посадах наукових (науково-педагогічних) працівників і набули не менш як 24 місяці страхового стажу.

Перерахунок проведуть з урахуванням стажу наукової роботи після призначення пенсії виходячи із заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівни-

ДОСЬЄ «УК»

Олена ОХРИМЕНКО. Народилася 22 червня 1968 р. В 1987 році закінчила Чернігівський юридичний технікум (правознавство), в 2005 році Київський національний авіаційний університет (економіка).

ка, з якої обчислена пенсія, або із заробітної плати науковця за основним місцем роботи за весь період страхового стажу на посадах наукового (науково-педагогічного) працівника, починаючи з 1 липня 2000 року.

При цьому при проведенні перерахунку пенсії може бути врахована також заробітна плата за 60 календарних місяців у період до 01.07.2000 р., за тих же умов, при яких вона враховується і при призначенні наукової пенсії.

При проведенні перерахунку наукової пенсії у всіх випадках буде застосовуватись показник середньої заробітної плати (доходу), який враховувався під час призначення (попереднього перерахунку) пенсії.

ченого частиною другою статті 24 наукового закону (для жінок — 15 років і 20 років для чоловіків), та страхового стажу, передбаченого статтею 32 Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», а особам із числа інвалідів з дитинства — незалежно від часу встановлення інвалідності.

Тобто законодавець змінює одну з умов, необхідних для призначення пенсій по інвалідності інвалідам з дитинства.

Якщо науковець оформив пенсію і продовжує працювати, чи виплачуватиметься йому пенсія?

— Особа, яка отримує пенсію, призначену відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» і на момент введення в дію Закону «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» продовжує працювати на посаді наукового (науково-педагогічного) працівника, має право на отримання вказаної пенсії в період роботи на науковій посаді.

Тим, хто отримує пенсію як науковий працівник і на цей час не працює, при влаштуванні на роботу, зокрема на посаду науковця, державного службовця, пенсія буде виплачуватись за нормами Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (так звана «трудова») до звільнення із зазначених посад.

Отже при працевлаштуванні на роботу, для уникнення переплат пенсій, пенсіонерам обов'язково необхідно повідомляти про такі зміни управління Пенсійного фонду, в якому особа перебуває на пенсійному обліку.

Важливе й те, що пенсія науковців не може бути більшою, ніж 80% середньомісячної заробітної плати.

Тобто вона призначатиметься не так, як раніше?

— Підкреслю, обчислюватиметься в розмірі 80% від сум заробітної плати наукового (науково-педагогічного) працівника.

Чи обмежуються максимальні розміри пенсій науковців?

— Так. Зміни в цьому плані є. Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність.

Проте обмеження виплат максимальним розміром не стосується тих пенсіонерів, кому великі пенсії призначені до 1 жовтня ц. р. Вони отримуватимуть їх повністю.

Валентина КОКІНА,
«Урядовий кур'єр»

МЕДИЦИНА

Перепусткою в операційну стане «Хірургія»

ЛАУРЕАТ. Тернопільський професор медицини Віктор Шідловський разом зі співавторами отримав високу відзнаку за створення підручника

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

Двомісний підручник із загальної хірургії для студентів вищих медичних навчальних закладів здобув нещодавно Державну премію України в галузі науки і техніки. Це спільна праця групи науковців Дніпропетровського, Запорізького та Тернопільського медуніверситетів Якова Березницького, Григорія Хапатьяка, Сергія Шаповала, Володимира Клименка та Віктора Шідловського.

Один з лауреатів Віктор Шідловський — професор Тернопільського державного медуніверситету ім. Івана Горбачевського, відомий у країні ендокринолог. А свою першу операцію нинішньому лауреату довелося провести ще на шостому курсі медуніверситету. Як показав стан хворого, успішно. Продовжив займатися хірургією вже дипломованим фахівцем у Білогірській районній лікарні, що на Хмельниччині. Після двох років

практичної діяльності вступив до аспірантури Київського інституту гематології та переливання крові за спеціальністю «хірургія». 1979-го захистив кандидатську дисертацію, а через 10 років — докторську.

В альма-матер Віктор Олександрович працював на посадах асистента, доцента, очолював кафедру загальної та оперативної хірургії з топографічною анатомією. Опанував широким діапазоном оперативного лікування різних хвороб. Але обрав ендокринну хірургію. Можливо, тому, що на Тернопільщині через нестачу йоду у воді, ґрунті, а отже й у вирощених продуктах ендокринні захворювання, зокрема щитовидної залози, досить поширені.

Нині у відділенні хірургії Тернопільської лікарні швидкої допомоги професор Шідловський успішно оперує не лише щитовидну, а й надниркові, прищитовидні залози, підшлункову. Щороку Віктор Олександрович проводить майже 150 оперативних втручань.

Професор Шідловський оперує найскладніші випадки

Це зазвичай складні випадки. Працює в операційній, асистуючи і навчаючи молодих колег. Твердить, що для нього велика радість бачити, як вони зростають професійно, стають добрими фахівцями.

Фото автора

Нещодавно Прем'єр-міністр Микола Азаров в урочистій обстановці вручив професору Вікторові Шідловському диплом лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки. Звання лауреата він отримав разом зі своїми колегами з Дніпропетровська та Запоріжжя — співавторами підручника «Хірургія».

Перший том «Хірургії» побачив світ 2006 року, другий — 2008-го. Працювати над втіленням цього задуму науковці почали ще сім років тому. Як зазначає Віктор Олександрович, спершу треба було вирішити, якою має бути ця навчальна книжка і в чому полягатиме її відмінність від інших уже написаних і виданих. Потрібен був підручник, адаптований до програми навчання за кредитно-модульною системою, який відповідав би сучасним вимогам.

— Ми написали підручник з хірургії, де описова складова — мінімальна, зате подані чіткі алгоритми дій хірурга, прописано, що і як йому чинити в кожному конк-

ретному випадку, — зауважує професор Шідловський. — Скажімо, в томі «Загальна хірургія» подається визначення кожного захворювання, завдання та основні етапи лікування, містяться алгоритми дій з профілактики та лікування гнійної інфекції, при переливанні крові, накладанні пов'язок. Тобто йдеться про базові вимоги й основні етапи дій та маніпуляцій, які повинен знати студент-медик. Деталі він пізнаватиме під час інтернатури, впроваджуючи здобуті знання в щоденну роботу та підвищуючи свою кваліфікацію.

Упродовж двох років підручник «обкутували» у вищих медичних навчальних закладах. Видання отримало схвальну оцінку провідних науковців, а також викладачів, студентів. До речі, для зручності спудеїв є намір видати також електронний варіант підручника. Більше того, написана й третя книжка «Хірургії», але для інтернів. Ця праця — у двох томах — уже надрукована.

Перед грошима і туберкульоз не встоїть

ДОБРА СПРАВА. Благодійні внески дають змогу лікувальним закладам для дітей покращувати матеріальну базу

Інна ОМЕЛЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

Дитячий туберкульозний санаторій «Новостав» притулився в лісовій мальовничій місцині неподалік Рівного: тут напрохуд легко дихається, і від того, здається, стає легше жити.

— Маємо 120 ліжок, і практично всі вони заповнені протягом року, — розповідає директор Михайло Монастирський. — Щоправда, малих пацієнтів із відкритою формою туберкульозу в нас немає: тут зазвичай тубінфіковані або ж ті, кого потрібно відділити від вогнищ розповсюдження туберкульозу, тобто від хворих батьків. Тому, самі розумієте, це діти переважно із соціально неблагонадійних сімей. Тут вони інколи перебувають по півроку, тут навчаються в школі. Зрозуміло, що, крім чистого повітря, дуже важливе для них повноцін-

Хворому на туберкульоз допоможуть не тільки ін'єкції, а й повноцінне харчування

не харчування. Та й медичне обладнання потрібно поновлювати.

Санаторій, як і інші подібні в Україні, фінансується з обласного бюджету. Фінансується начебто й

непогано: принаймні щодня в меню апельсини чи мандарини, соки. Втім, жодна додаткова гривня для цих дітлахів зайвою не буває. Особливо якщо йде вона від щирого людського серця.

Тому й стукають його керівники, як мовиться, в усі двері. А хто стукає, тому й відчиняють.

Ось і нещодавно в рамках соціального проекту «Допомога дітям — внесок у майбутнє» Всеукраїнська організація здоров'я провела благодійний вечір саме для дітей із санаторію «Новостав». 17 українських естрадних гуртів присвятили їм свої хіти та музичні новинки. Організатори також провели благодійний аукціон, на якому охочі могли придбати особисті речі зірок: аксесуари Руслани, куртку Дмитра Монатіка, набір ікон Ірини Крестіної. У такий спосіб для санаторію «Новостав» зібрали понад 9 тисяч гривень. Із цих коштів придбано бойлер та бактерицидні лампи, на решту закуплять препарати.

Гомеопати вшанували Вчителя

Вікторія КОВАЛЬОВА,
«Урядовий кур'єр»

ТРАДИЦІЇ. На честь 112-ї річниці з дня народження засновника Київської гомеопатичної школи Дем'яна Попова його донька — засновниця Київського гомеопатичного центру, заслужений лікар України Тетяна Попова — презентувала в столичній медичній науковій бібліотеці свою нову книжку «Гомеопатичне лікування». Вшанувати відомого медика прийшли не тільки лікарі, а й колишні пацієнти Дем'яна Володимировича, які нині лікуються у його іменитій доньки.

— У чергу до Дем'яна Попова записувалися на півроку вперед. А він, приймаючи хворого, любив примовляти: «Я допоможу вам», — пригадує Тетяна Дем'янівна. Ця примовка означала, що справді допоможе. «Я вірю в дива. І вважаю, що вірити в них — святий обов'язок кожного лікаря. Треба тільки знайти ліки, які сподобаються організму», — підкреслила Тетяна Попова.

«Гомеопатичне лікування» — унікальна книжка, яка дарує спілкування з Учителем, що вже є великим святом, вважає гомеопат Василь Ніколаєв.

Водночас, на його думку, це видання ще раз стверджує, що в гомеопатії немає усталених думок. «Я дуже боюся самовпевнених лікарів. Тетяна Дем'янівна у своїй книзі дає відповіді, але не наполягає на їх винятковості. Сумніватися у всьому — це дар гомеопатії», — каже В. Ніколаєв. «Така книга у хвилину смутку та зневіри підбадьорює», — наголошує лікар-гомеопат Олександр Богачук, який багато допомагав Тетяні Дем'янівні при підготовці видання.

Щороку, в день народження відомого у всьому світі засновника Київської гомеопатичної школи (вона входить до найвідоміших у світі разом з Лондонською гомеопатичною школою та Грецькою школою Джорджа Витулеса. — «УК»), лікарі, збираючись, діляться останніми новинками в цій галузі та цікавими випадками з практики. За словами колишнього лікаря-кардіолога, а останні сім років також і гомеопата Тетяни Козловської, як вузький спеціаліст вона відчувала незадоволеність результатами лікування. А коли народила дитину і побачила ефект від застосування гомеопатичного лікування на ній, то зацікавилася цією індивідуальною терапією, якій себе тепер присвятила.

Щороку лави вітчизняних прихильників гомеопатії поповнюються. Але, як вважає Т. Попова, важливо, щоб гомеопатія зростала не кількісно, а якісно.

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомлення про результати проведення відкритих торгів

- 1.Замовник торгів: Відокремлений підрозділ «Черкаська ТЕЦ» ПАТ «Черкаське хімволокно»
- 1.1. Поштова адреса: проспект Хіміків, 76, м. Черкаси, 18036
2. Інформація про предмет закупівлі: вугілля марки Д, Г.
- 3.Оголошення про проведення торгів було опубліковане у газеті «Урядовий кур'єр» від 18.11.2011 року № 215 (4613).
4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою 08.12.2011 р.
- Вартість договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ): 293280000 грн.
6. Інформація про переможця торгів: Приватне підприємство «ОЛЕКСАНДРІНА-ВУГІЛЛЯ»
- 6.1. Поштова адреса переможця: 91047, Україна, м. Луганськ, вул. Оборонна, буд.34
- Телефон/факс: (0642)34-73-44.

Ростислав РОЖАНСЬКИЙ,
голова обласного медичного об'єднання «Фтизіатрія»:

— Відомо, що в Україні епідемія туберкульозу стала національною проблемою. Офіційно кількість хворих в Україні перевищила 1% населення, однак експерти вважають, що їх значно більше. Не виняток на цьому тлі й наша Рівненщина. Нещодавно ми зафіксували навіть випадок тубменінгіту — в дитини, яка народилася від матері-наркоманки, до того ж хворої на СНІД. Нині мої колеги з усіх сил борються за це маленьке життя...

Втім, повертаюся до старої як світ істини: запобігти хворобі значно легше, ніж виліку-

РАКУРС

«Землю, що деградувала, потрібно заліснювати»

Начальник Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства Володимир ТКАЧУК

Недавнє відкриття кількох лісгосподарських доріг загальною протяжністю 7,8 км в Городницькому держлісгоспі начебто належить до подій місцевої значимості. Та участь в урочистостях голови Державного лісового агентства України Віктора Сівця засвідчила, що насправді йдеться про вкрай важливу справу, в якій лісівники області — вже традиційно на одному з чільних місць.

Флагман лісової галузі

За словами керівника вітчизняної лісової галузі, лісгосподарський комплекс Житомирщини — визнаний флагман, на який рівняються лісівники всієї України. Наскільки я зрозумів, це стосується не лише будівництва лісових доріг?

— Нинішнього року на закріпленнях за держлісгоспами області територіях додалось 72,2 км лісових автодоріг, із яких 13,8 км споруджено за рахунок держбюджету, решта — за власні кошти підприємств. Отож обсяги шляхового будівництва з повним правом можуть служити надійним індикатором економічного стану як держави в цілому, так і конкретних лісгоспів. Адже незважаючи на те, що вкладені в лісову галузь кошти повертаються сторицею, ще пам'ятні часи, коли будівництво лісівниками області 0,9 - 5,8 км доріг за рік було нормою, обумовленою браком коштів.

Особливо наголошу, що дорога в лісі — це не лише можливість у будь-яку пору року проводити необхідні лісгосподарські роботи чи за потреби оперативно дістатись до віддаленого лісового кварталу, а й зручні шляхи сполучення для місцевих жителів. Так, одна з відкритих у Городницькому держлісгоспі доріг «скоротила» відстань між фактично сусідніми селами з 23 до 9 кілометрів, бо раніше людям доводилось їздити лише в обхід.

Отож зароблені держлісгоспами кошти нині у прямому значенні слова працюють на місцеві громади...

— Державний ліс у незалежній Україні вже традиційно є основою економічного добробуту поліщуків. Насамперед йдеться про постійні робочі місця у поліській глибинці, де із зайнятістю населення завжди були певні труднощі. До речі, держлісгоспи у багатьох північних районах області — бюджетотворюючі підприємства. А особливо з нинішнього року, коли вступив у дію новий Податковий кодекс. Згідно з його нормами найвагоміший для галузі податок — плата за спеціальне використання лісових ресурсів, який раніше в повному обсязі спрямовувався до держбюджету, нині ділиться порівну між ним та скарбницями місцевих громад.

Ліс — зелений, віддача — золота

Чи не скоротилися внаслідок цього надходження до держбюджету?

— Навпаки, лише зросли. Так, за 9 місяців ц. р. держлісгоспами області перераховано до держбюджету 36 млн грн, що на 11,7% більше, ніж за відповідний період торік. А ось внесок лісівників до

...що, в свою чергу, є результатом використання цілком ринкового і абсолютно прозорого механізму їх формування шляхом проведення аукціонних торгів. Та при цьому вартість сировини на внутрішньому ринку залишається суттєво нижчою від обумовленої в експортних угодах. Отож забезпечення деревиною вітчизняних виробників у потрібних для нас і стратегічним для держави завданнях.

Однак формування справедливої ціни на лісопродукцію лише один (причому аж ніяк не основний) чинник, що обумовлює випереджаюче зростання обсягів реалізації продукції у грошовому обчисленні. Назву лише один факт: за 9 місяців ц. р. за рахунок кращого відбору і раціоналішого кряжування деревини

Саджають батьки, доглядатимуть діти, рубатимуть онуки

місцевих бюджетів зріс аж на третину. Загалом до скарбниць усіх рівнів та обов'язкових державних фондів за 9 місяців ц. р. держлісгоспами області сплачено 142,4 млн грн, що на 23% більше, ніж за відповідний період минулого року.

На ведення лісового господарства вже спрямовано 124,3 млн грн, із яких 7,8 млн грн — кошти держбюджету, а 116,4 млн грн — власні кошти держлісгоспів, зароблені завдяки виробничій діяльності.

Суми вражаючі, але чи не загрожують це втратою лісів?

— Лісівники звикли керуватись мудрим правилом: зрубані лісонасадження в обов'язковому порядку відновлюються, а приріст деревини в лісах має перевищувати обсяги її заготівель. Зокрема, нинішнього року цей показник становить 64%.

Крім того, пріоритетною для лісової галузі є ефективність використання лісових ресурсів. На підтвердження скажу, що при збільшенні за 9 місяців ц. р. обсягів реалізації продукції на 32,8%, обсяг заготовленої деревини зріс лише на 8,1%.

Однак певною мірою це обумовлено зростанням цін на деревину...

вихід пиловника хвойного зріс на 2,9%. Здавалось би, дрібниця, але у масштабах області це дало майже 16 тис. кубометрів ділової деревини, що раніше йшла на дрова.

Як працюєш, так і маєш

Як розумію, йдеться про так званий людський чинник, коли в ланцюжку працюючих — від лісоруба до керівників усіх рівнів — усі зацікавлені в поліпшенні роботи лісгоспу?

— Запровадження стимулюючих систем оплати праці стало найкращим контролером на кожному робочому місці. Як і гарантована виплата досить високих за мірками Житомирщини зарплат у лісівників — майже 2868 грн, що на 36,2% більше, ніж було ще торік. Та особливо приємно відзначити, що кошти ці справді зароблені, бо продуктивність праці зросла на 45,6%.

Відверто кажучи, у такий вагомий результат за настільки короткий проміжок часу навіть не вірились...

— Великою мірою його досягнуто завдяки створенню держлісгоспами Житомирщини досить потужної і, головне, високо-ефективної лісопереробної бази,

ДОСЬЄ «УК»

Володимир ТКАЧУК. Дитинство і юність провів на Рівненщині, де й розпочав свою трудову біографію в лісовій галузі. Закінчив Ленінградську лісотехнічну академію. З 1990 р. очолює обласне управління лісового та мисливського господарства, яке за цей час пережило не одну реорганізацію, але постійно входить до числа кращих в Україні.

в якій задіяне найсучасніше виробниче обладнання. Отож значне підвищення продуктивності праці досягається при одночасному покращенні умов роботи. Стосовно економічної віддачі такого підходу, то, зокрема, нинішнього року обсяги переробки деревини зросли на 15,5%, а продукції в грошовому обчисленні випущено аж на чверть більше, ніж за відповідний період торік.

Ще одним напрямком освоєння нових ринків збуту, підви-

обліку деревини. Наскільки реальна ця перспектива?

— Держлісгоспами області вже спрямовано 3,3 млн грн на закупку обладнання, потрібного для впровадження цього обліку. Лісівники не настільки багаті, щоб пускати гроші на вітер, а тому вже найближчим часом цей проект буде втілено в життя. Тим більше, що йдеться про вкрай потрібну справу, яка дасть змогу чітко контролювати рух деревини при значно менших витратах часу і коштів на її облік, ніж нині. Не кажучи вже про скорочення обсягів трудо-затратних вантажно-розвантажувальних робіт. Адже на сьогодні заготовлена деревина, як звичайно, транспортується із лісосік на склади держлісгоспів, звідки відвантажується споживачам. За допомогою електронної системи обліку буде запроваджено механізм «з лісу — до споживача», вигідний як лісівникам, так деревопереробникам. До речі, тут ми знову повертаємось до теми потрібності і важливості лісових доріг, з якої розпочалась наша розмова.

Не інвестувати у майбутнє — злочин

Знаю, що лісівники звикли керуватись життєвим кредо видатного уродженця Житомира Сергія Корольова: «Хто не хоче працювати — шукає виправдань; хто хоче — можли-востей». Та, напевно, є гострі проблеми, розв'язання яких — не лише в компетенції лісівників?

— Чи не найгостріша з них — виділення нових земель для садіння лісу. Навряд чи варто когось переконувати, що лісистість території України слід підвищити хоча б до рівня розвинених країн Європи. Наша розмова, сподіваюсь, теж стала аргументом за це та підтвердженням того, що інвестиції в розвиток лісу економічно вигідні та вкрай потрібні. Адже лісівники вміють і ліси рости, і вміло господарювати в них.

Та якщо донедавна на Житомирщині площа лісів, посаджених та новоприйнятих землях, щорічно зростала на 1,4-1,7 тис. га, то торік цей показник становив лише 200 га, а нинішнього року — 130 га. Причина банальна: місцеві органи влади (насамперед у сусідніх із Київщиною районах) почали надто ревно ставитись до виділення нових площ для заліснення. Зрозуміло, що землю потрібно цінувати. Однак нічим не виправдане «притримування» про всяк випадок малоцінних з точки зору сільськогосподарського використання чи навіть уже еродованих і деградованих земель, що мають відводитись під заліснення, за великим рахунком — злочин як перед державою, так і майбутнім народом України.

Заради діла, а не самого «процесу»

Але сушіння деревини — вкрай енергозатратний процес. Отож неадаремно народна мудрість стверджує, що інколи «шкура вичинки не варта».

— У нас тепло фактично дармово. Адже для опалення адміністративних і виробничих будівель у держлісгоспах давно використовуються відходи деревообробки. Як і для роботи 27 сучасних сушильних камер загальним об'ємом 1,7 тис. кубометрів.

Нині багато розмов про запровадження електронного

Віктор ШПАК,
«Урядовий кур'єр»

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 12 грудня 2011 р. № 1300
Київ

Про утворення територіальних органів
Державної інспекції сільського господарства

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**
1. Утворити як юридичні особи публічного права територіальні органи Державної інспекції сільського господарства за переліком згідно з додатком.
2. Установити, що територіальні органи, утворені згідно з пунктом 1 цієї постанови, є правонаступниками Державної хлібної інспекції Автономної Республіки Крим, обласних державних хлібних інспекцій, установ Української державної насінневої інспекції, що реорганізуються шляхом приєднання до територіальних органів, утворених згідно з пунктом 1 цієї постанови, та територіальних органів Державного комітету із земельних ресурсів, у частині виконання такими територіальними органами повноважень із здійснення державного контролю за використанням та охороною земель.
3. У розділі 2 додатка 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 791 «Про затвердження рекомендаційних переліків управлінь, відділів, інших структурних підрозділів Київської міської та районної у м. Києві державних адміністрацій» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 68, ст. 2280; 2010 р., № 57, ст. 1947) виключити позицію «інспекція державного технічного нагляду».
4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям вжити заходів щодо ліквідації в установленому порядку Республіканської державної інспекції закупівель та якості сільськогосподарської продукції, Державної інспекції по нагляду за технічним станом машин і обладнання при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, інспекцій державного технічного нагляду, інспекцій якості та формування ресурсів сільськогосподарської продукції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та передачі закріпленого за ними майна відповідним територіальним органам, утвореним згідно з пунктом 1 цієї постанови.
5. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.
6. Ця постанова набирає чинності з дня опублікування, крім пунктів 3—5 цієї постанови, які набирають чинності з 1 січня 2012 року.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 12 грудня 2011 р. № 1300
ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОРГАНИ
Державної інспекції сільського господарства
Державна інспекція сільського господарства в Автономній Республіці Крим
Державна інспекція сільського господарства у Вінницькій області
Державна інспекція сільського господарства у Волинській області
Державна інспекція сільського господарства в Дніпропетровській області
Державна інспекція сільського господарства в Донецькій області

Державна інспекція сільського господарства в Житомирській області
Державна інспекція сільського господарства в Закарпатській області
Державна інспекція сільського господарства в Запорізькій області
Державна інспекція сільського господарства в Івано-Франківській області
Державна інспекція сільського господарства в Київській області
Державна інспекція сільського господарства в Кіровоградській області
Державна інспекція сільського господарства в Луганській області
Державна інспекція сільського господарства в Львівській області
Державна інспекція сільського господарства в Миколаївській області
Державна інспекція сільського господарства в Одеській області
Державна інспекція сільського господарства в Полтавській області
Державна інспекція сільського господарства в Рівненській області
Державна інспекція сільського господарства в Сумській області
Державна інспекція сільського господарства в Тернопільській області
Державна інспекція сільського господарства в Харківській області
Державна інспекція сільського господарства в Херсонській області
Державна інспекція сільського господарства в Хмельницькій області
Державна інспекція сільського господарства в Черкаській області
Державна інспекція сільського господарства в Чернівецькій області
Державна інспекція сільського господарства в Чернігівській області
Державна інспекція сільського господарства в м. Києві
Державна інспекція сільського господарства в м. Севастополі

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 12 грудня 2011 р. № 1300
ПЕРЕЛІК

постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність
1. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 1996 р. № 59 «Про затвердження Типового положення про інспекцію державного технічного нагляду обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації» (ЗП України, 1996 р., № 5, ст. 170).
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2000 р. № 1568 «Про затвердження Типового положення про інспекцію якості та формування ресурсів сільськогосподарської продукції обласної, Севастопольської міської державної адміністрації» (Офіційний вісник України, 2000 р., № 43, ст. 1829).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2001 р. № 1406 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» (Офіційний вісник України, 2001 р., № 44, ст. 1969).
4. Пункт 4 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2002 р. № 1446 (Офіційний вісник України, 2002 р., № 39, ст. 1827).
5. Пункт 31 змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2003 р. № 1106 (Офіційний вісник України, 2003 р., № 30, ст. 1546).
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2004 р. № 1533 «Про внесення змін до Типового положення про інспекцію державного технічного нагляду обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 46, ст. 3022).
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2009 р. № 438 «Про внесення змін до Типового положення про інспекцію державного технічного нагляду обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації» (Офіційний вісник України, 2009 р., № 33, ст. 1152).

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 26 жовтня 2011 р. № 1275
Київ

Про внесення змін до пункту 3
постанови Кабінету Міністрів України
від 26 березня 2008 р. № 247

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**
Внести до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 26 березня 2008 р. № 247 «Про вдосконалення порядку розрахунків за спожитий природний газ» (Офіційний вісник України, 2008 р., № 25, ст. 769; 2010 р., № 89, ст. 3155) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 26 жовтня 2011 р. № 1275
ЗМІНИ,
що вносяться до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України
від 26 березня 2008 р. № 247

1. У підпункті 1:
1) абзац четвертий після слів «надання населенню» доповнити словами «та релігійним організаціям»;
2) доповнити підпункт після абзацу четвертого новим абзацом такого змісту:
«поточний рахунок із спеціальним режимом використання для зарахування коштів, що надходять за спожитий природний газ від суб'єктів господарювання, які виробляють теплову енергію, зокрема із застосуванням блочних (модульних) котелень, установлених на даху та прибудованих (в обсягах природного газу, що використовується для виробництва теплової енергії, яка споживається бюджетними установами та організаціями та іншими споживачами, крім населення та релігійних організацій)»;
У зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим.
2. У підпункті 2:
1) абзац четвертий після слів «надання населенню» доповнити словами «та релігійним організаціям»;
2) доповнити підпункт після абзацу четвертого новим абзацом такого змісту:
«поточний рахунок із спеціальним режимом використання для зарахування коштів, що надходять виключно з поточного рахунка із спеціальним режимом використання для зарахування коштів, що надходять за спожитий природний газ від суб'єктів господарювання, які виробляють теплову енергію, зокрема із застосуванням блочних (модульних) котелень, установлених на даху та прибудованих (в обсягах природного газу, що використовується для виробництва теплової енергії, яка споживається бюджетними установами та організаціями та іншими споживачами, крім населення та релігійних організацій)»;
У зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ ТА УКРАЇНА

СПРАВА «ПАЛАМАРЧУК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF PALAMARCHUK v. UKRAINE)
Заява № 17842/08

Стислий виклад остаточного рішення від 24 листопада 2011 року
8 травня 1998 року заявник подав до Ленінського районного суду м. Вінниці цивільний позов до підприємства С.
Справа за позовом заявника розглядалась також апеляційним судом Вінницької області та Верховним Судом України, який своєю ухвалою від 6 серпня 2007 року відмовив заявнику у відкритті касаційного провадження. Таким чином, тривалість провадження у цій справі становить близько дев'яти років та трьох місяців у судах трьох інстанцій.
До Європейського суду заявник скаржився за п. 1 ст. 6, ст. 13 та 17 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на тривалість провадження у його справі та на несправедливість провадження.
З огляду на обставини справи, зокрема, неодноразове направлення справи на новий розгляд, тривалий розгляд справи судом першої інстанції та Верховним Судом України, а також неодноразове перенесення судових засідань Європейський суд встановив порушення п.1 ст. 6 Конвенції у зв'язку з незабезпеченням національними судами розгляду справи в розумний строк.
Розглянувши справу, Європейський суд одноголосно:
«1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції стосовно надмірної тривалості провадження прийнятою, а решту скарг у заяві — неприйнятними;
2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*, що
(а) протягом трьох місяців держава-відповідач має сплатити заявнику 1 700 (одну тисячу сімсот) євро відшкодування моральної шкоди та 94 (дев'яносто чотири) євро компенсації судових витрат, що мають бути конвертовані в українські гривні за курсом на день здійснення платежу, враховуючи будь-який податок, який може бути стягнуто з цих сум;
(б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»

СПРАВА «ЧЕРНИШ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF CHERNYSH v. UKRAINE)
Заява № 53443/07

Стислий виклад остаточного рішення від 24 листопада 2011 року
5 червня 2000 року заявниця подала до Слов'янського міського суду Донецької області (далі — суд першої інстанції) позов до підприємств Д. та Ю. щодо відшкодування шкоди, завданої втратою годувальника.
Справа за позовом заявниці розглядалась також апеляційним судом Донецької області та апеляційним судом м. Києва, який діяв як суд касаційної інстанції та який 28 серпня 2007 року відхилив касаційну скаргу заявниці. Таким чином, розгляд справи тривав близько семи років та двох місяців.
До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниця скаржилася за п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на тривалість провадження, а також на результат провадження.
З огляду на обставини справи, зокрема, неодноразове перенесення судових засідань, а також тривалий розгляд справи заявниці судом касаційної інстанції Європейський суд встановив порушення п.1 ст. 6 Конвенції у зв'язку з незабезпеченням національними судами розгляду справи в розумний строк.

Розглянувши справу, Європейський суд одноголосно:
«1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції стосовно надмірної тривалості провадження прийнятою, а решту скарг у заяві — неприйнятними;
2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Постановляє*, що
(а) протягом трьох місяців держава-відповідач має сплатити заявнику 1 200 (одну тисячу двісті) євро відшкодування моральної шкоди та 18 (вісімнадцять) євро компенсації судових витрат, що мають бути конвертовані в національну валюту за курсом на день здійснення платежу, враховуючи будь-який податок, який може бути стягнуто з цих сум;
(б) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткові пункти;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»

СПРАВА «БІЛЬСЬКА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF BILSKA v. UKRAINE)
Заява № 11595/08

Стислий виклад рішення від 15 листопада 2011 року
Заявниця скаржилася до Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) за пунктом 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції на невиконання рішення суду, винесеного на її користь.
Уряд повідомив Європейський суд про свої умови врегулювання скарг заявниці на невиконання рішення в односторонньому порядку. Уряд запропонував виплатити заявниці заборгованість за рішенням національного суду та 1665 євро як відшкодування будь-якої матеріальної та моральної шкоди, в тому числі як компенсацію судових витрат.
Заявниця погодилася із запропонованими умовами.
У цьому зв'язку Європейський суд зазначив, що немає підстав надавати продовжувати розгляд справи заявниці в цій частині.
Розглянувши умови вирішення скарг, запропоновані Урядом, Європейський суд одноголосно:
«*Бере до уваги* умови декларації Уряду, доповнення до неї та відповіді заявниці;
Вирішує у відповідності до підпункту «b» пункту 1 статті 37 Конвенції вилучити заяву з реєстру справ».

СПРАВА «СТОЛЯРУК ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF STOLYARUK v. UKRAINE)
Заява № 42854/09

Стислий виклад рішення від 15 листопада 2011 року
Заявник скаржився до Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) за пунктом 1 статті 6, статтею 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статтею 1 Першого протоколу на невиконання рішення, винесеного на його користь.
Уряд повідомив Європейський суд про свої умови врегулювання скарг заявника на невиконання рішення в односторонньому порядку. Уряд запропонував виплатити заявнику 285 євро як відшкодування будь-якої матеріальної та моральної шкоди, в тому числі компенсації судових витрат.
Заявник погодився з запропонованими умовами.
У цьому зв'язку Європейський суд зазначив, що немає підстав надавати продовжувати розгляд справи заявника в цій частині.
Розглянувши умови вирішення скарг, запропоновані Урядом, Європейський суд одноголосно:
«*Бере до уваги* умови декларації Уряду та відповідь заявника;

Вирішує у відповідності до підпункту «b» пункту 1 статті 37 Конвенції вилучити заяву з реєстру справ».

СПРАВА «АНТОНЮК ПРОТИ УКРАЇНИ ТА ІНШІ ЗАЯВИ»
(CASE OF ANTONYUK v. UKRAINE AND OTHER APPLICATIONS)
Заява № 30778/06 та 7 інших

Стислий виклад рішення від 15 листопада 2011 року
Заявники скаржилися до Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) на затримки виконання рішень судів, винесених на їхню користь.
Листами від 21 квітня, 25 червня та 14 липня 2011 року Уряд повідомив Суд про умови односторонніх декларацій, підписаних в ті ж дати, з метою врегулювання скарг заявників. Уряд запропонував виплатити заявникам залишок заборгованості за рішеннями національних судів, який підлягає виплаті, та певні суми відшкодування за тривале невиконання цих рішень.
У відповідь заявники погодилися з умовами декларацій.
Враховуючи згоду заявників із умовами односторонніх декларацій, запропонованими Урядом, Суд не знайшов жодних причин для вправдання продовження розгляду справ.
Розглянувши умови вирішення скарг, запропоновані Урядом, Європейський суд одноголосно:
Вирішує об'єднати заяви;
Бере до уваги умови односторонніх декларацій Уряду та відповіді заявників з цього приводу;
Вирішує вилучити заяви з реєстру справ відповідно до підпункту (с) пункту 1 статті 37 Конвенції.

СПРАВА «СЕНАТОВА ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF SENATOVA AND OTHERS v. UKRAINE)
Заява № 38755/04 та інші заяви

Стислий виклад рішення від 15 листопада 2011 року
Заявники скаржилися до Європейського суду з прав людини (далі - Європейський суд) на затримки виконання рішень національних судів, винесених на їх користь. Деякі заявники також подали інші скарги.
Уряд повідомив Європейський суд про свої умови щодо врегулювання скарг заявників на невиконання рішень національних судів, винесених на їх користь. Уряд запропонував виплатити заявникам залишок заборгованості за рішеннями національних судів, який підлягає виплаті, та певні суми відшкодування за тривале невиконання цих рішень в обмін на відмову заявників від відповідних скарг.
Заявники погодилися із запропонованими умовами.
Європейський суд зазначив, що немає підстав продовжувати розгляд скарг на невиконання рішень судів, винесених на користь заявників.
Ретельно дослідивши решту скарг деяких заявників у світлі всіх наявних матеріалів та настільки, наскільки вони охоплюються його компетенцією, Європейський суд дійшов висновку про відсутність будь-яких ознак порушень прав і свобод, передбачених Конвенцією чи протоколами до неї.
Розглянувши умови вирішення скарг, запропоновані Урядом, Європейський суд одноголосно:
«*Вирішує* об'єднати заяви;
Бере до уваги умови декларації Уряду щодо скарг заявників стосовно тривалого невиконання рішень, винесених на їх користь, доповнення до неї та відповіді заявників щодо цього;
Вирішує у відповідності до підпункту «b» пункту 1 статті 37 Конвенції вилучити заяви з реєстру справ в частині вищезгаданих скарг;
Оголошує решту скарг у заявах неприйнятними».

Інформація надано Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Ужгород заповнили чарівники

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

ПЕРЕДНОВОРІЧНЕ. Кілька років поспіль у передноворічні та святкові дні Ужгород заповнюють помічники Святого Чудотворця — миколайчики, які роздають цукерки та розважають дітей і дорослих. Нині все місто заповнили маленькі чарівники, вдягнуті в однакові костюми та шапки: у ролі добродичів на вулиці та площі обласного центру вийшли одразу 1200 учнів загальноосвітніх шкіл міста та 107 студентів Ужгородського національного університету.

Уперше цього року на Театральній площі, звідки миколайчики розходяться по всіх усядах, до них долучилися й помічники Миколая Чудотворця на інвалідних візках — повеселитися разом із ровесниками.

Миколайчики брали участь у театралізованій програмі, спілкувалися з городянами та гостями міста. Незвичайним на

Миколайчики брали участь у театралізованій програмі, спілкувалися з городянами та гостями міста

цьому святі доброти і розваг став мішок із подарунками, запущений у небо. Завбільшки він був такий що, за словами одного з організаторів заходу,

доцента кафедри туризму УжНУ Федора Шандора, цей факт поповнить закарпатську «книгу рекордів». Помічники Святого Миколая, прихопивши

подарунки від спонсорів, віддали Ужгородську міську дитячу клінічну лікарню. Там залишили цукерки й ліки для хворих дітей.

Кому шматочок щастя?

Владислав КИРЕЙ,
«Урядовий кур'єр»

ВИСТАВКИ. У Черкаському художньому музеї відкрилася персональна виставка творів Галини Морозової «Поділися щастям...». Експоновані на виставці декоративні розписи, зокрема «Наречена», «Там, де зірки загадкові», «Весняна пісня», «Рожева мрія» відтворили поетичний бік нашого буття, і від їх споглядання стає світліше на душі.

Декоративним розписом художниця займається понад 20 років. Одну з перших її робіт, «Де ти, кохання моє?», — надруковано в під-

ручнику для 8 класу «Українська література» (за редакцією Василя Цимбалюка). Глибока змістовність, духовна спрямованість, наповненість українською символікою притаманна її живописним роботам «Козацька балада», «У кожного своя доля...», «Берегиня».

Але особливе місце в експозиції належить серії творів про українське село, де Галина Морозова зобразила те романтичне, що живе в її серці з дитинства. З великою душевною теплотою та любов'ю змальовує вона і подвір'я баби Драбинки, і дідову хату, і напіврозвалені хати баби Минди та баби Ганни, й

Фото Черкаського художнього музею

Джерело хорошого настрою художниці — розуміння її творчих поривів вдячними поціновувачами

оту стежину до рідного батьківського порога, якою часто марить уві сні і навч.

Свій творчий доробок Галина Морозова представляла на майже 30 персональних виставках, її твори є в колекціях багатьох музеїв України (Канів, Київ, Львів, Черкаси), а також у приватних колекціях в Україні, Великобританії, Канаді, Польщі, Росії, Словаччині, США. Галина Морозова стала засновником місцевої творчої спілки «Мистецька скарбничка», автором пам'ятного знаку на честь перебування Т. Шевченка в селі Келеберда та автором проекту герба і прапора Канівського району.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 23 ГРУДНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	-2 -7	+2 -3	Черкаська	0 -5	+2 -3
Житомирська	-2 -7	-2 +3	Кіровоградська	-2 -7	+2 -3
Чернігівська	-2 -7	+2 -3	Полтавська	0 -5	-2 +3
Сумська	-3 -8	+1 -4	Дніпропетровська	0 -5	-2 +3
Закарпатська	-2 -7	+2 -3	Одеська	+1 -4	-2 +3
Рівненська	-1 -6	-2 +3	Миколаївська	0 -5	+2 -3
Львівська	-1 -6	-2 +3	Херсонська	+1 -4	+2 -3
Івано-Франківська	-2 -7	-2 +3	Запорізька	+2 -3	-2 +3
Волинська	-1 -6	-2 +3	Харківська	0 -5	+2 -3
Хмельницька	-2 -7	+2 -3	Донецька	+1 -4	-2 +3
Чернівецька	-3 -8	+2 -3	Луганська	+1 -4	-2 +3
Тернопільська	-2 -7	+2 -3	Крим	+2 -3	+2 -3
Вінницька	-2 -7	+1 -4	Київ	-2 -4	0 -2

Укргідрометцентр

Волонтери прибрали схили Дніпра

Владислав КИРЕЙ, «Урядовий кур'єр»

АКЦІЯ. Протягом шести місяців працівники та волонтери регіональної громадської організації «Центр соціального партнерства» втілювали проект «Волонтерський еко-автобус: схили Дніпра» за підтримки Фонду сприяння демократії Посольства США в Україні. Під час акції її учасники опікувалися проблемами екології Черкаської області та забруднення Дніпра.

Як розповіла менеджер проекту Світлана Собова, в рамках заходу проведені заняття з екологічної просвіти для учнів дев'яти шкіл області та ретельно прибрано узбережжя Дніпра від побутового сміття. Під час проекту створили команду волонтерів із студентів Інституту природничих наук Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, які проводили дискусії, ігри, презентації, відео, рольові ігри для дітей. Жителям сіл Боровиця та Рацeve Чигиринського району, Свидівка та Худяки — Черкаського сподобалося таке починання. Організатори вручили всім учасникам подяки.

100 літрів бензину за небайдужість

Олег ЧЕБАН, «Урядовий кур'єр»

ПРИГОДА. У Вінницькому УДАІ днями дякували за чуйність і сумління подружжю Обрізанів. А передували цьому такі події. У селищі Стрижавка, що неподалік обласного центру, водій «четвірки» скоїв наїзд на велосипедиста і втік. Очевидцями пригоди стали чоловік із дружиною, які їхали на своєму авто. Спочатку вони подумали, що «Жигулі» об'їжджають яму, бо було темно, та потім побачили велосипед і чоловіка, який лежав у калюжі. У цей час зловмисник на якусь мить зупинився на світлофорі, й Валерія розгледіла його номерний знак, а Володимир негайно викликав «швидку» і ДАІ. Подружжя дочекалося приїзду оперативних служб.

Встановили власника ВАЗу без проблем. Зловмисником виявився місцевий пенсіонер, його самого й авто з ознаками ДТП знайшли вдома. Потерпілого жителя Вінниці з численними тілесними ушкодженнями було госпіталізовано до міської клінічної лікарні. За фактом скоєння ДТП порушено кримінальну справу. Державтоінспекція відзначила подружжя. Начальник УДАІ УМВС в області Павло Солоненко вручив їм талон на сто літрів пального, сучасний блендер і солодощі для дітей.

ТИБЕТСЬКИЙ РЕЦЕПТ
СЕКСУАЛЬНОГО ДОВГОЛІТТЯ

СИЛЬНА ЕРЕКЦІЯ

ШВИДКЕ ВІДНОВЛЕННЯ ДЛЯ
ПОВТОРНОЇ БЛИЗЬКОСТІ

ЯСКРАВИЙ ОРГАЗМ

УПЕВНЕНІСТЬ У СВОЇХ СИЛАХ

=

КОНСУЛЬТАЦІЯ ТА ЗАМОВЛЕННЯ ЗА ТЕЛЕФОНОМ

КОНФІДЕНЦІЙНО

ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ

ОСТЕРІГАЙТЕСЯ ПІДРОБОК

телефон в м. Києві (044) 454-14-41

0-800-50-50-52

(дзвінок у межах України зі стаціонарного телефону безкоштовний, з мобільного — за тарифами оператора)

www.yarsagumba.com.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (пільговий)

Головний редактор — Сергій БРАГА
Перший заступник
головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
Заступники головного редактора:
Зоя РОМАН,
Лариса УСЕНКО
Відповідальний секретар
Іван ГРОМ'ЯК

Адреса в Інтернеті: www.ukurier.gov.ua
Адреса редакції: 01008, Київ, вул. Садова, 1
Телефон для довідок: 253-12-95.
Телефони відділу реклами: 253-55-09,
факс: 253-72-91, 253-34-78, e-mail: adv@ukcc.com.ua
«Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
п'ятницю та суботу
Зам. № 22789. Тираж 51163

Листування з читачами тільки
на сторінках газети.
Відповідальність за достовірність
інформації та реклами несуть автори
та рекламодавці.
Набрано і зверстано у комп'ютерному
центрі «Урядового кур'єра».
Друк: ТОВ «Мера-Поліграф»,
04073, Київ, вул. Марка Бовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua